УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

СЕМИНАРСКИ РАД

ТЕМА: Софтверски систем за резервацију соба у хотелу у **JABA** окружењу

Ментор: Студент:

Др. Синиша Влајић

Борис Живков 1078/17

Београд, 2020. године

Списак слика:

Слика 1: Дијаграм случајева коришћења	2
Слика 2: ДС Креирање резервације	
Слика 3: ДС Систем не може да запамти клијента1	4
Слика 4: ДС Промена података клијента1	5
Слика 5: ДС Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности	6
Слика 6: ДС Систем не може да нађе клијента по задатој вредности	6
Слика 7: ДС Систем не може да запамти клијента1	
Слика 8: ДС Претраживање клијента	8
Слика 9: ДС Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности	8
Слика 10: ДС Систем не може да нађе клијента по задатој вредности	9
Слика 11: ДС Креирање собе	
Слика 12: ДС Систем не може да запамти собу	
Слика 13: ДС Промена података собе	2
Слика 14: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности	3
Слика 15: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности	3
Слика 16: ДС Систем не може да запамти собу	
Слика 17: ДС Брисање собе	
Слика 18: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности	6
Слика 19: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности	
Слика 20: ДС Систем не може да обрише собу	
Слика 21: ДС Претраживање собе	8
Слика 22: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности	
Слика 23: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности	
Слика 24: ДС Креирање резервације	
Слика 25: ДС Систем не може да запамти резервацију	1
Слика 26: ДС Промена података резервације	
Слика 27: ДС Систем не може да нађе резервације по задатој вредности	
Слика 28: ДС Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности	
Слика 29: ДС Систем не може да запамти резервацију	
Слика 30: ДС Брисање резервације	
Слика 31: ДС Систем не може да нађе резервације по задатој вредности	
Слика 32: ДС Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности	
Слика 33: ДС Систем не може да обрише резервацију клијента	
Слика 34: Софтверски систем	
Слика 35: Табела ограничења класе Klijent	
Слика 36: Табела ограничења класе Zaposleni	
Слика 37: Табела ограничења класе Soba	
Слика 38: Табела ограничења класе TipSobe	
Слика 39: Табела ограничења класе Usluga	
Слика 40: Табела ограничења класе Rezervacija	
Слика 41: Табела ограничења класе RezervacijaSobe	

Слика 42: Табела ограничења класе RezervacijaUsluge	50
Слика 43: Форма за пријављивање	51
Слика 44: Форма за пријављивање - сервер није покренут	51
Слика 45: Форма за пријављивање - корисничко име или шифра нису унети	52
Слика 46: Форма за пријављивање - не постоји запослени са унетим подацима	
Слика 47: Главна форма	
Слика 48: Сервер је прекинуо комуникацију	53
Слика 49: Форма за додавање новог клијента	54
Слика 50: Форма за додавање новог клијента – Запослени уноси податке о клијенту	54
Слика 51: Форма за додавање новог клијента - Систем је запамтио клијента	55
Слика 52: Форма за додавање новог клијента - Систем не може да запамти клијента	55
Слика 53: Форма за промену података клијената, претрага	56
Слика 54: Форма за промену података клијената, претрага - Систем је нашао клијенте	по
задатој вредности	56
Слика 55: Форма за промену података клијената, претрага – Запослени бира клијента п	ког
жели да измени	57
Слика 56: Форма за промену података клијента - Систем је нашао клијента	57
Слика 57: Форма за промену података клијента – Запослени мења податке о клијенту	57
Слика 58: Форма за измену података клијента - Систем је запамтио клијента	58
Слика 59: Форма за промену података клијената, претрага - Систем не може да нађе	
клијенте по задатој вредности	58
Слика 60: Форма за промену података клијента - Систем не може да запамти клијента.	58
Слика 61: Форма за претрагу клијента	59
Слика 62: Форма за претрагу клијента - Систем је нашао клијенте по задатој вредност	и.59
Слика 63: Форма за претрагу клијента - Запослени бира клијента	60
Слика 64: Форма за претрагу клијента - Систем не може да нађе клијенте по задатој	
вредности	60
Слика 65: Форма за креирање собе	61
Слика 66: Форма за креирање собе – Запослени уноси податке о соби	61
Слика 67: Форма за креирање собе - Систем је запамтио собу	62
Слика 68: Форма за креирање собе - Систем не може да запамти собу	62
Слика 69: Форма за промену података собе, претрага	63
Слика 70: Форма за промену података собе, претрага - Систем је нашао собе по задато	j
вредности	
Слика 71: Форма за промену података собе, претрага - Запослени бира собу коју жели	да
измени	64
Слика 72: Форма за промену података собе - Систем је нашао собу	64
Слика 73: Форма за измену података собе - Запослени мења податке о соби	
Слика 74: Форма за измену података собе - Систем је запамтио собу	65
Слика 75: Форма за измену података собе, претрага - Систем не може да нађе собе по	
задатој вредности	65
Слика 76: Форма за брисање собе, претрага	
Слика 77: Форма за брисање собе, претрага - Систем је нашао собе по задатој вреднос	ти 66

Слика 78: Форма за брисање собе, претрага - Запослени је изабрао собу за брисање	
Слика 79: Форма за брисање собе - Систем је обрисао собу	67
Слика 80: Форма за брисање собе - Систем не може да нађе собе по задатој вредности	67
Слика 81: Форма за брисање собе - Систем не може да обрише собу	68
Слика 82: Форма за претрагу соба	69
Слика 83: Форма за претрагу соба - Систем је нашао собе по задатој вредности	69
Слика 84: Форма за претрагу соба - Запослени бира собу који жели	70
Слика 85: Форма за претрагу соба - Систем не може да нађе собе по задатој вредности	70
Слика 86: Форма за креирање резервације	71
Слика 87: Форма за креирање резервације – Запослени уноси податке о резервацији	72
Слика 88: Форма за креирање резервације - Систем је запамтио резервацију	72
Слика 89: Форма за измену података резервације, претрага	73
Слика 90: Форма за промену података резервације - Систем је нашао резервације по	
задатој вредности	73
Слика 91: Филтер за промену података резервације - Запослени бира резервацију коју	
жели да измени	74
Слика 92: Форма за промену података резервације - Систем је нашао резервацију	74
Слика 93: Форма за промену података реѕервације – Запослени мења податке о	
резервацији	75
Слика 94: Форма за промену података резервације - Систем је запамтио резервацију	
Слика 95: Форма за промену података резервације - Систем не може да нађе резервације	;
по задатој вредности	
Слика 96: Форма за брисање резервације, претрага	77
Слика 97: Форма за брисање резервације - Систем је нашао резервације по задатом	
критеријуму	77
Слика 98: Форма за брисање резервације - Запослени бира резервацију коју жели да	
обрише	78
Слика 99: Форма за брисање резервације - Систем је обрисао резервацију	78
Слика 100: Форма за брисање резервације - Систем не може да нађе резервације по задат	гој
вредности	78
Слика 101: Форма за брисање резервације - Систем не може да обрише резервацију	79
Слика 102: Дијаграм секвенци за уговор 1	81
Слика 103: Дијаграм секвенци за уговор 4	82
Слика 104: Дијаграм секвенци за уговор 5	83
Слика 105: Дијаграм секвенци за уговор 6	83
Слика 106: Дијаграм секвенци за уговор 9	84
Слика 107: Дијаграм секбенци за уговор 10	85
Слика 108: Дијаграм секвенци за уговор 11	86
Слика 109: Дијаграм секвенци за уговор 12	86
Слика 110: Дијаграм секвенци за уговор 13	87
Слика 111: Дијаграм секвенци за уговор 14	
Слика 112: Дијаграм секвенци за уговор 17	
Слика 113: Дијаграм секвенци за уговор 18	

Слика 114: Табела базе Клијент	95
Слика 115: Ограничења табеле Клијент	95
Слика 116: Табела базе Резервација	95
Слика 117: Ограничења табеле Резервација	95
Слика 118: Табела базе РезервацијаСобе	96
Слика 119: Ограничења табеле РезервацијаСобе	96
Слика 120: Табела базе Резервација Услуга	96
Слика 121: Ограничења табеле Резервација Услуга	96
Слика 122: Табела базе Соба	96
Слика 123: Ограничења табеле Соба	96
Слика 124: Табела базе ТипСобе	97
Слика 125: Ограничења табеле ТипСобе	97
Слика 126: Табела базе Услуга	97
Слика 127: Ограничење табеле Услуга	97
Слика 128: Табела базе Запослени	97
Слика 129: Ограничења табеле Запослени	97
Слика 130: Дијаграм класа добијеннакон пројектовања доменских класа и AbstractSO	
класе	101
Слика 131: Софтверски систем	102
Слика 132: Организација пакета у клијентском делу апликације	103
Слика 133: Организација пакета у серверском делу апликације	103
Слика 134: Помоћне и доменске класе у заједничкој библиотеџи	103

Садржај

1.	Студијски пример	1
1	1.1. Прикупљање захтева	1
	1.1.1. Вербални опис модела	1
2.	Случајеви коришћења	3
2	2.2 Дефинисање случајева коришћења	3
	2.2.1. СК1: Случај коришћења – Креирање клијента	3
	2.2.2 СК2: Случај коришћења – Промена података клијента	4
	2.2.3. СК3: Случај коришћења – Претраживање клијента	5
	2.2.4. СК4: Случај коришћења – Креирање собе	6
	2.2.5. СК5: Случај коришћења – Промена података собе	7
	2.2.6. СК6: Случај коришћења – Брисање собе	8
	2.2.7. СК7: Случај коришћења – Претраживање собе	
	2.2.8. СК8: Случај коришћења – Креирање резервације(сложен случај коришћења)	
	2.2.9. СК9: Случај коришћења – Промена података резервације (сложен случа коришћења)	
	2.2.10. СК10: Случај коришћења – Брисање резервације	. 12
3. 0	Фаза анализе	. 13
3	3.1. Понашање софтверског система – Системски дијаграми секвенци	. 13
	3.1.1. ДС1: дијаграми секвенци случаја коришћења – Креирање клијента	
	3.1.2 ДС2: дијаграми секвенци случаја коришћења – Промена података клије	
	3.1.3. ДС3: дијаграми секвенци случаја коришћења – Претраживање клијента	ı 18
	3.1.4. ДС4: дијаграми секвенци случаја коришћења – Креирање собе	. 20
	3.1.5. ДС5: дијаграми секвенци случаја коришћења – Промена података собе	. 22
	3.1.6. ДС6: дијаграми секвенци случаја коришћења – Брисање собе	. 25
	3.1.7. ДС7: дијаграми секвенци случаја коришћења – Претраживање собе	28
	3.1.8. ДС8: дијаграми секвенци случаја коришћења – Креирање резервације(сложен случај коришћења)	

3.1.9. ДС9: дијаграми секвеци случаја коришћења – Промена података резервације (сложен случај коришћења)	32
3.1.10. ДС10: Дијаграми секвенци случаја коришћења – Брисање резерва	
3.2 Понашање софтверског система – Дефинисање уговора о системским операцијама	-
3.2.1. Уговор УГ1:ZapamtiKlijenta(Klijent)	
3.2.2. Уговор УГ2:NadjiKlijente(kriterijum,List <klijent>)</klijent>	
3.2.3. Уговор УГЗ:NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)	
3.2.4. Уговор УГ4:IzmeniKlijenta(Klijent)	
3.2.5. Уговор УГ5:UcitajTipoveSobe(List <tipsobe>)</tipsobe>	
3.2.6. Уговор УГ6:ZapamtiSobu(Soba)	
3.2.7. Уговор УГ7:NadjiSobe(kriterijum,List <soba>)</soba>	
3.2.8. Уговор УГ8:NadjiIzabranuSobu(Soba)	
3.2.9. Уговор УГ9:IzmeniSobu(Soba)	
3.2.10. Уговор УГ10:ObrisiSobu(Soba)	
3.2.11. Уговор УГ11:UcitajKlijente(List <klijent>)</klijent>	
3.2.12. Уговор УГ12:UcitajSobe(List <soba>)</soba>	
3.2.13. Уговор УГ13:UcitajUsluge(List <usluga>)</usluga>	
3.2.14. Уговор УГ14:ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)	
3.2.15. Уговор УГ15:NadjiRezervacije(kriterijum,List <rezervacija>)</rezervacija>	
3.2.16. Уговор УГ16:NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)	
3.2.17. Уговор УГ17:IzmeniRezervaciju(Rezervacija)	
3.2.18. Уговор УГ18:ObrisiRezervaciju(Rezervacija)	
3.3 Структура софтверског система – Концептуални(доменски) модел	
3.4 Структура софтверског система – Релациони модел	47
3.4.1 Табеле ограничења	
4. Пројектовање корисничког интерфејса	51
4.1. Пројектовање корисничког интерфејса	51
4.1.1. Пројектовање случајева коришћења	54
4.1.2. Пројектовање контролера корисничког интерфејса	
4.2. Пројектовање апликационе логике	
4.2.1. Контролер апликационе логике	80
4.2.2. Пословна логика	

	4.2.3.	Пројектовање складишта података	. 95
5.	Импле	ментација	103
Лит	ература	1	104

1. Студијски пример

1.1. Прикупљање захтева

1.1.1. Вербални опис модела

Софтверски систем рецепције представља систем преко кога запослени на рецепцији врше резервације соба за клијенте хотела.

У систему постоји запослени(администратор) чији је задатак управљање софтверским системом. Запослени се улогује у систем и тако му је омогућен приступ бази података и разним функционалностима система.

Запослени уноси податке о клијентима који врше резервације, о собама као и о самим резервацијама. Запослени такође може да мења или брише те податке уколико је то потребно.

Запослени може у сваком тренутку отказати резервацију или променити податке резервације. Такође, запослени може вршити претрагу клијената и резервисаних соба које се налазе у систему.

Постоје следећи случајеви коришћења који су такође приказани на дијаграму случајева коришћења:

- 1. Креирање клијента
- 2. Промена података клијента
- 3. Претраживање клијента
- 4. Креирање собе
- 5. Промена података собе
- 6. Брисање собе
- 7. Претраживање соба
- 8. Креирање резервације (сложен случај коришћења)
- 9. Промена података резервације (сложен случај коришћења)
- 10. Брисање резервације

Слика 1: Дијаграм случајева коришћења

2. Случајеви коришћења

2.2 Дефинисање случајева коришћења

2.2.1. СК1: Случај коришћења – Креирање клијента

Назив СК

Креирање клијента

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси податке о клијенту. (АПУСО)
- 2. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о клијенту. (АНСО)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о клијенту. (СО)
- 5. Систем **приказује** запосленом запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента". (ИА)

Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да запамти податке о клијенту он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.2 СК2: Случај коришћења – Промена података клијента

Назив СК

Промена клијента

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом. Учитана је листа клијената.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује клијенте. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи клијенте по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом клијенте и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира клијента ког жели да измени. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабраног клијента. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента." (ИА)
- 9. Запослени уноси (мења) податке о клијенту. (АПУСО)
- 10. Запослени **контролише** да ли је коректно унео податке о клијенту. (AHCO)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о клијенту. (СО)
- 13. Систем **приказује запосленом** запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента." (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.3. СК3: Случај коришћења – Претраживање клијента

Назив СК

Претраживање клијента

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом. Учитана је листа клијената.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује клијенте. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи клијенте по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом податке о клијентима и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира клијента. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабраног клијента. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента". (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.4. СК4: Случај коришћења – Креирање собе

Назив СК

Креирање собе

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа типова собе.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси податке о соби. (АПУСО)
- 2. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о соби. (АНСО)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о соби. (СО)
- 5. Систем приказује запосленом запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу". (ИА)

Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.5. СК5: Случај коришћења – Промена података собе

Назив СК

Промена собе

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба и листа типова собе.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира собу коју жели да измени. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)
- 9. Запослени уноси (мења) податке о соби. (АПУСО)
- 10. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о соби. (АНСО)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о соби. (СО)
- 13. Систем **приказује запосленом** запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу." (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.6. СК6: Случај коришћења – Брисање собе

Назив СК

Брисање собе

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и <mark>Запослени</mark> је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира собу који жели да обрише. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)
- 9. Запослени позива систем да обрише собу. (АПСО)
- 10. Систем брише собу. (СО)
- 11. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао собу." (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 11.1 Уколико систем не може да обрише собу он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.7. СК7: Случај коришћења – Претраживање собе

Назив СК

Претраживање собе

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира собу који жели. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку:
- "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.8. СК8: Случај коришћења – Креирање резервације(сложен случај коришћења)

Назив СК

Креирање резервације

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа клијената,листа соба и листа услуга.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси податке о резервацији. (АПУСО)
- 2. Запослени **контролише** да ли је коректно унео податке у резервацију. (AHCO)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о резервацији. (СО)
- 5. Систем **приказује запосленом** запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију". (ИА)

Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

2.2.9. СК9: Случај коришћења – Промена података резервације (сложен случај коришћења)

Назив СК

Промена резервације

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа услуга, листа соба и листа клијената.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује резервације. (АПУСО)
- 2. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи резервације по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом резервације и поруку: "Систем је нашао резервације по задатој вредности". (ИА)
- 5. Запослени бира резервацију коју жели да измени. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану резервацију. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)
- 9. Запослени уноси (мења) податке о резервацији. (АПУСО)
- 10. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о резервацији. (AHCO)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о резервацији. (СО)
- 13. Систем приказује запосленом запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију." (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе резервације он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију".

2.2.10. СК10: Случај коришћења – Брисање резервације

Назив СК

Брисање резервације

Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа клијената,листа соба и листа услуга.

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси критеријум по којем претражује резервације. (АПУСО)
- 2. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатом критеријуму. (АПСО)
- 3. Систем тражи резервације по задатом критеријуму. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом листу резервација и поруку: "Систем је нашао резервације по задатом критеријуму". (ИА)
- 5. Запослени бира резервацију коју жели да обрише. (АПУСО)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану резервацију. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)
- 9. Запослени позива систем да обрише резервацију. (АПСО)
- 10. Систем брише резервацију. (СО)
- 11. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао резервацију клијента." (ИА)

- 4.1 Уколико систем не може да нађе ниједну резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 8.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 11.1 Уколико систем не може да обрише резервацију он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише резервацију клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

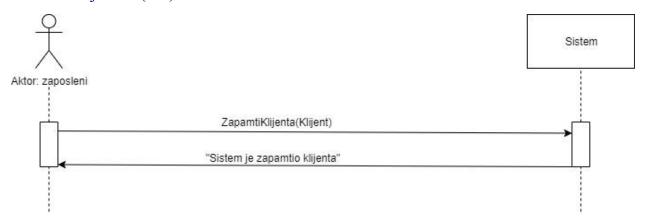
3. Фаза анализе

Фаза анализе бави се логичком структуром софтверског система, као и његовим понашањем. Она даје пословну логику софтверског система.

Најпре даје опис понашања система које се представља путем системских дијаграма секвенци и системских операција, а затим структуру система помоћу концептуалног и релационог модела.

3.1. Понашање софтверског система — Системски дијаграми секвенци 3.1.1. ДС1: дијаграми секвенци случаја коришћења — Креирање клијента

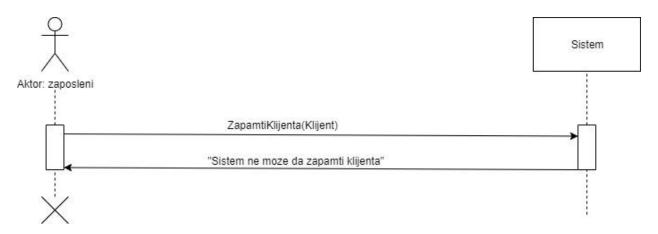
- 1. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента". (ИА)

Слика 2: ДС Креирање резервације

Алтернативна сценарија

2.1 Уколико систем не може да запамти податке о клијенту он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

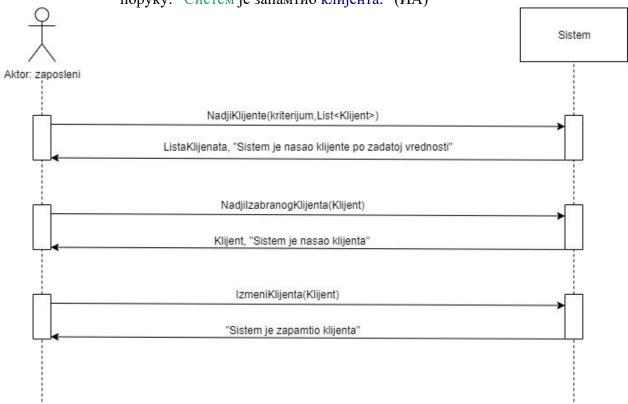
Слика 3: ДС Систем не може да запамти клијента

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

1. ZapamtiKlijenta(Klijent)

3.1.2 ДС2: дијаграми секвенци случаја коришћења – Промена података клијента

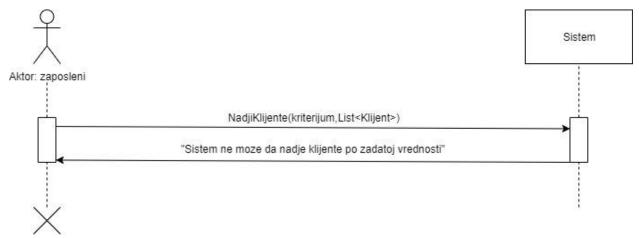
- 1. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом клијенте и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)
- 3. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 4. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента." (ИА)
- 5. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 6. Систем **приказује запосленом** запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента." (ИА)

Слика 4: ДС Промена података клијента

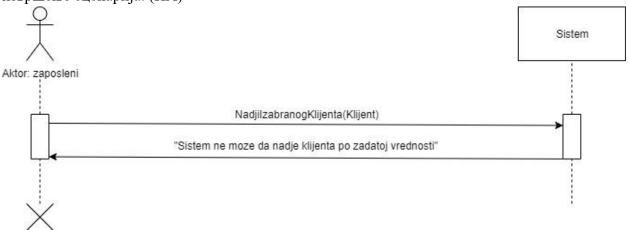
Алтернативна сценарија

2.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

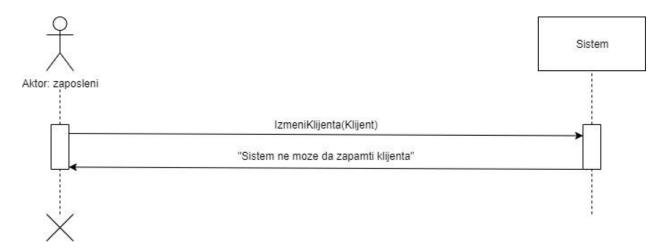
Слика 5: ДС Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности

4.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 6: ДС Систем не може да нађе клијента по задатој вредности

6.1 Уколико систем не може да запамти клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

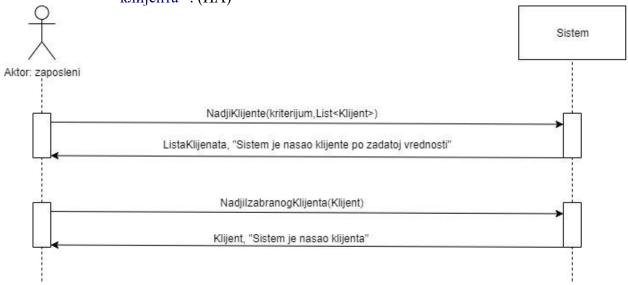
Слика 7: ДС Систем не може да запамти клијента

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

- 1. NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)
- 2. NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)
- 3. IzmeniKlijenta(Klijent)

3.1.3. ДС3: дијаграми секвенци случаја коришћења – Претраживање клијента

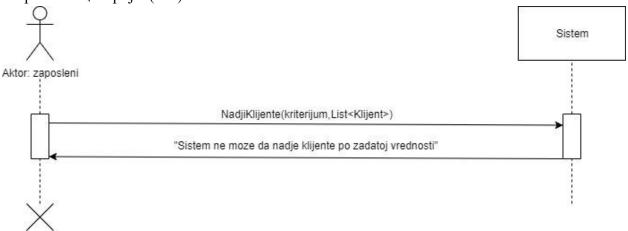
- 1. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом податке о клијентима и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)
- 3. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 4. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента". (ИА)

Слика 8: ДС Претраживање клијента

Алтернативна сценарија

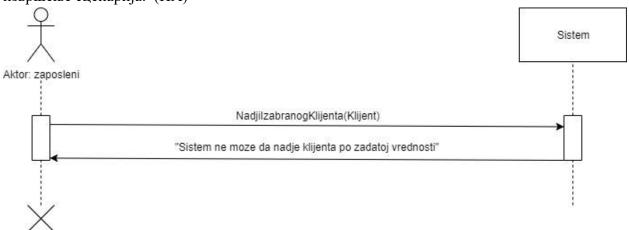
2.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 9: ДС Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности

4.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом

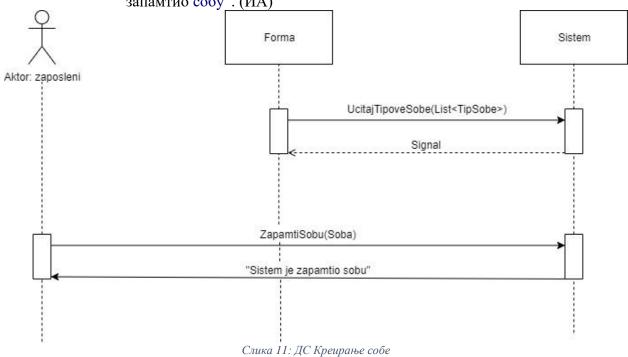
поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 10: ДС Систем не може да нађе клијента по задатој вредности

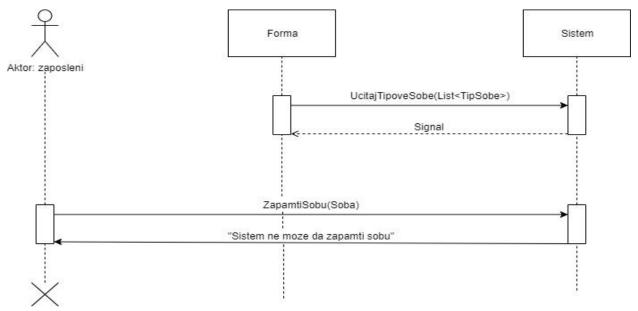
3.1.4. ДС4: дијаграми секвенци случаја коришћења – Креирање собе

- 1. Форма позива систем да учита типове собе.
- 2. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 3. Систем приказује запосленом запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу". (ИА)

Алтернативна сценарија

3.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

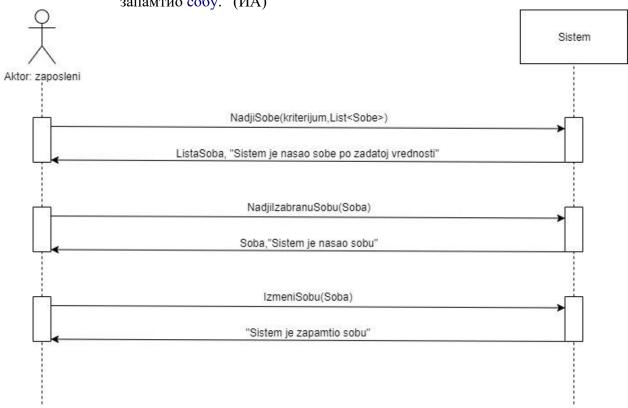
Слика 12: ДС Систем не може да запамти собу

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

- 1. UcitajTipoveSobe(List<TipSobe>)
- 2. ZapamtiSobu(Soba)

3.1.5. ДС5: дијаграми секвенци случаја коришћења – Промена података собе

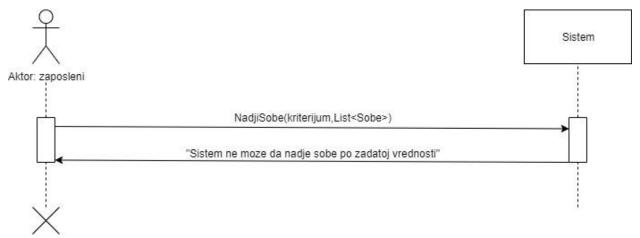
- 1. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 3. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 4. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)
- 5. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 6. Систем приказује запосленом запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу." (ИА)

Слика 13: ДС Промена података собе

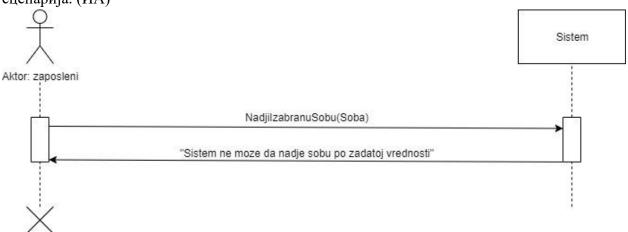
Алтернативна сценарија

2.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

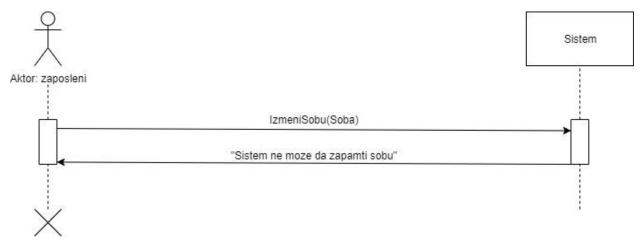
Слика 14: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности

4.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 15: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности

6.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

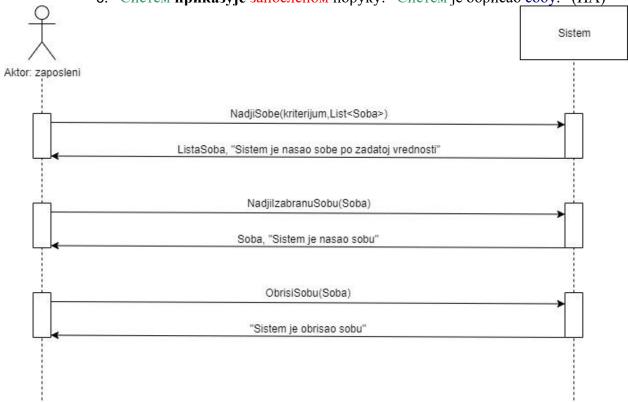
Слика 16: ДС Систем не може да запамти собу

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

- 1. NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)
- 2. NadjiIzabranuSobu(Soba)
- 3. IzmeniSobu(Soba)

3.1.6. ДС6: дијаграми секвенци случаја коришћења – Брисање собе

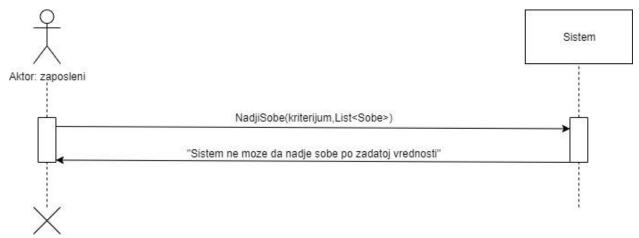
- 1. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 3. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 4. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)
- 5. Запослени позива систем да обрише собу. (АПСО)
- 6. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао собу." (ИА)

Слика 17: ДС Брисање собе

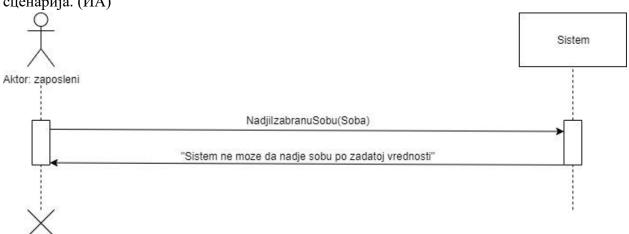
Алтернативна сценарија

2.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

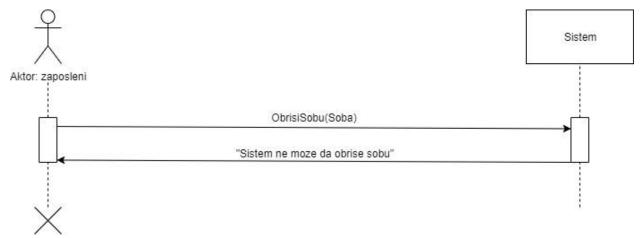
Слика 18: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности

4.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 19: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности

6.1 Уколико систем не може да обрише собу он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

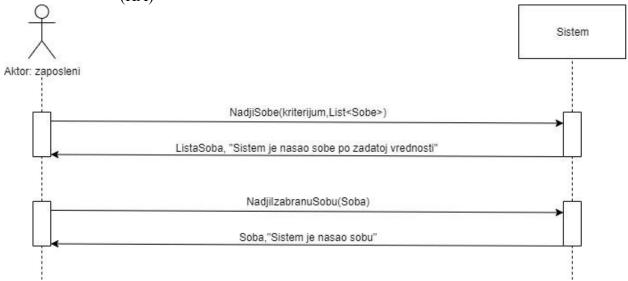
Слика 20: ДС Систем не може да обрише собу

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

1. ObrisiSobu(Soba)

3.1.7. ДС7: дијаграми секвенци случаја коришћења – Претраживање собе

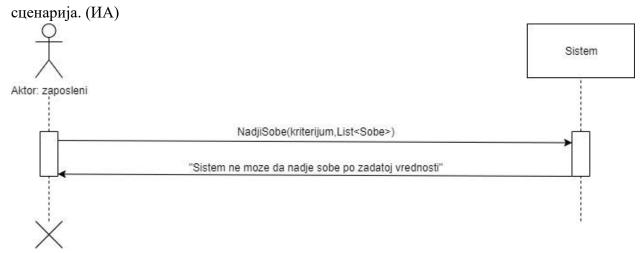
- 1. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 2. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)
- 3. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 4. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)

Слика 21: ДС Претраживање собе

Алтернативна сценарија

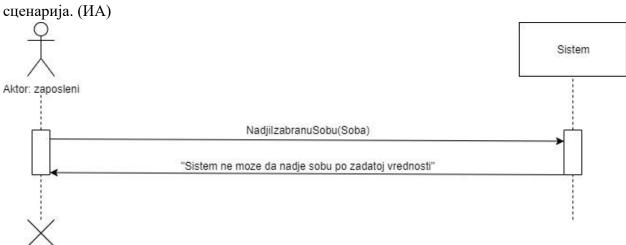
2.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење

Слика 22: ДС Систем не може да нађе собе по задатој вредности

4.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку:

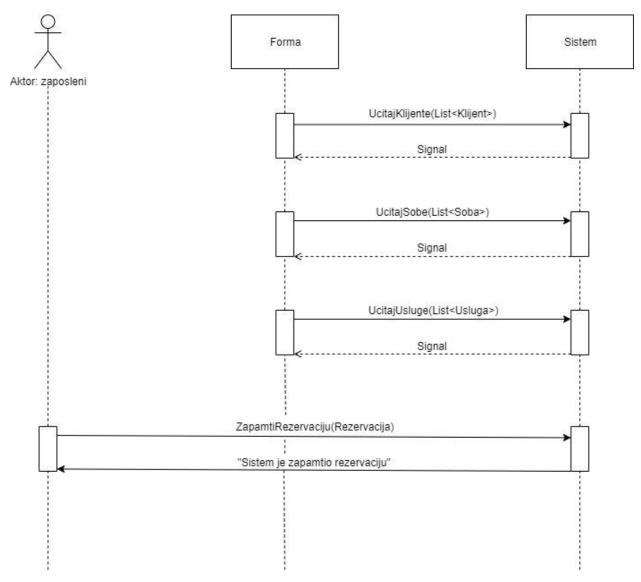
"Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење

Слика 23: ДС Систем не може да нађе собу по задатој вредности

3.1.8. ДС8: дијаграми секвенци случаја коришћења – Креирање резервације(сложен случај коришћења)

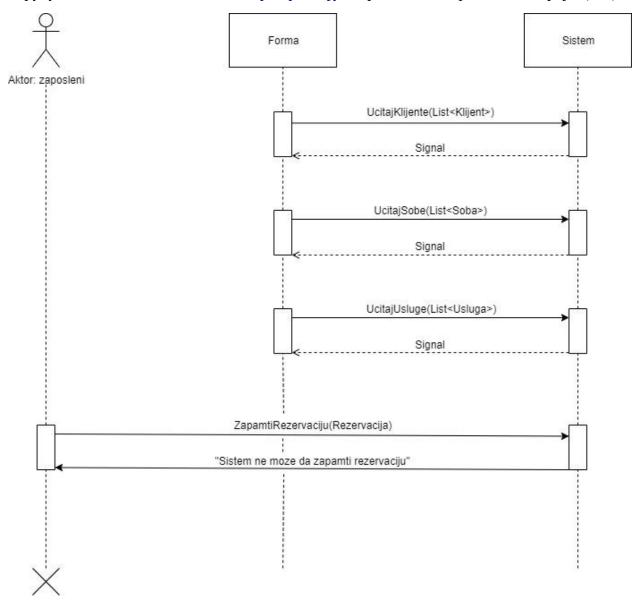
- 1. Форма позива систем да учита клијенте.
- 2. Форма позива систем да учита собе.
- 3. Форма позива систем да учита услуге.
- 4. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 5. Систем приказује запосленом запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију". (ИА)

Слика 24: ДС Креирање резервације

Алтернативна сценарија

5.1Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

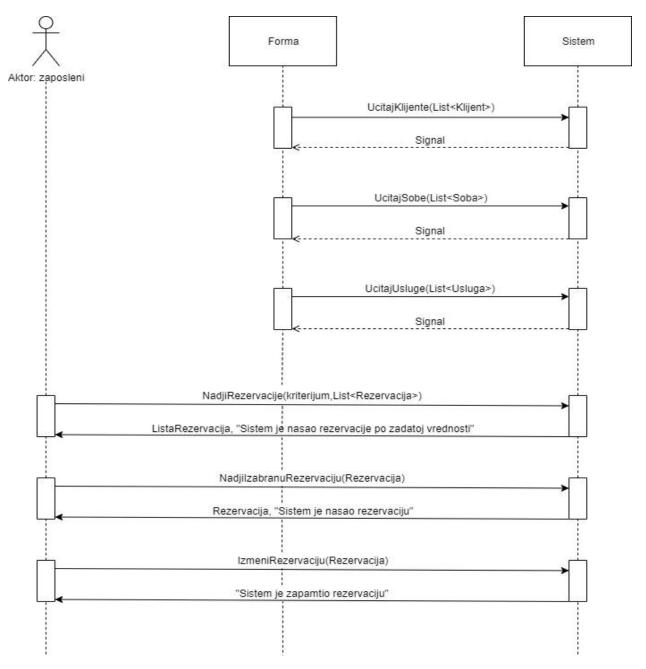
Слика 25: ДС Систем не може да запамти резервацију

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

- 1. UcitajKlijente(List<Klijent>)
- 2. UcitajSobe(List<Soba>)
- 3. UcitajUsluge(List<Usluga>)
- 4. ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)

3.1.9. ДС9: дијаграми секвеци случаја коришћења – Промена података резервације (сложен случај коришћења)

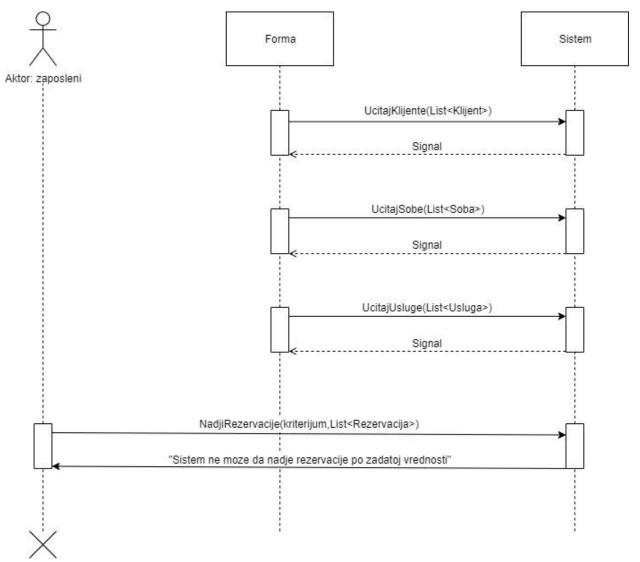
- 1. Форма позива систем да учита клијенте.
- 2. Форма позива систем да учита собе.
- 3. Форма позива систем да учита услуге.
- 4. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатој вредности. (АПСО)
- 5. Систем приказује запосленом резервације и поруку: "Систем је нашао резервације по задатој вредности". (ИА)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)
- 8. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 9. Систем **приказује запосленом** запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију." (ИА)

Слика 26: ДС Промена података резервације

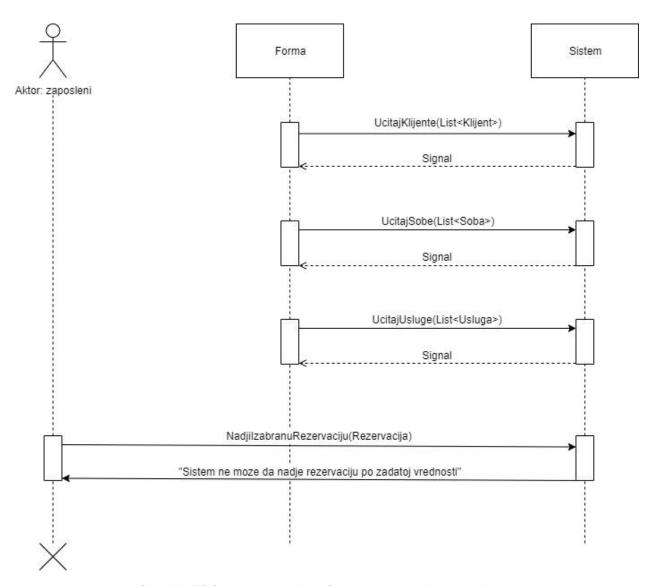
Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да нађе резервације он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

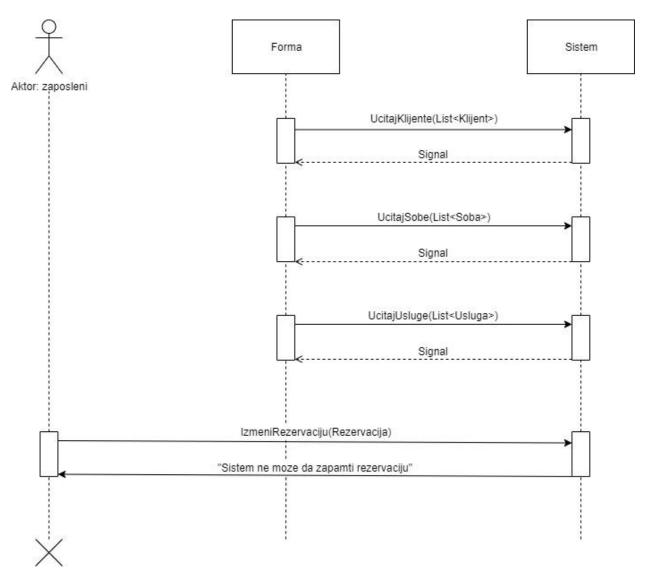
Слика 27: ДС Систем не може да нађе резервације по задатој вредности

7.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 28: ДС Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности

9.1 Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

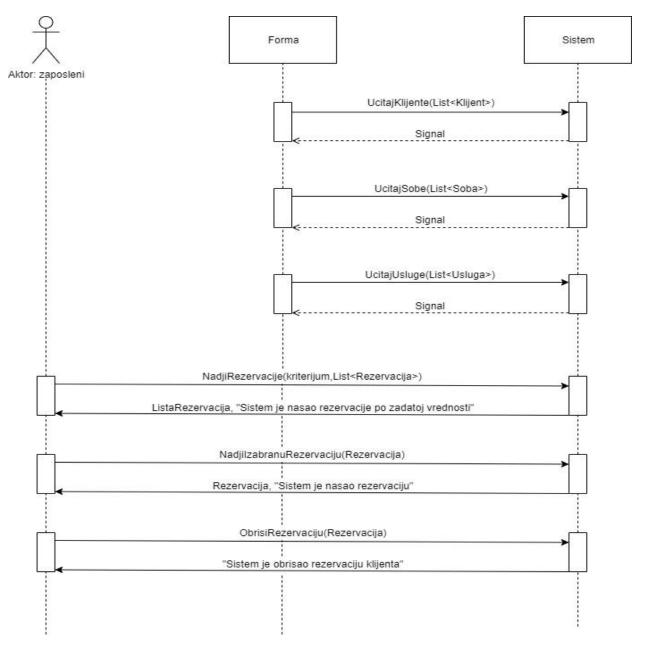
Слика 29: ДС Систем не може да запамти резервацију

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

- 1. NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)
- 2. NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)
- 3. IzmeniRezervaciju(Rezervacija)

3.1.10. ДС10: Дијаграми секвенци случаја коришћења – Брисање резервације

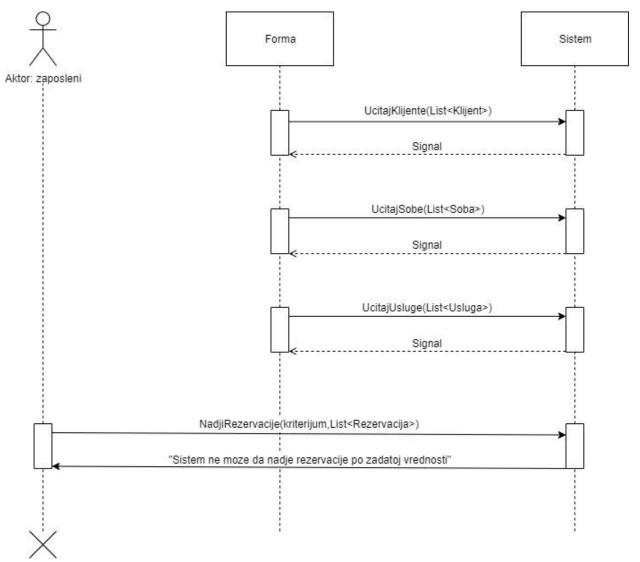
- 1. Форма позива систем да учита клијенте.
- 2. Форма позива систем да учита собе.
- 3. Форма позива систем да учита услуге.
- 4. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатом критеријуму. (АПСО)
- 5. Систем приказује запосленом листу резервација и поруку: "Систем је нашао резервације по задатом критеријуму". (ИА)
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)
- 8. Запослени позива систем да обрише резервацију. (АПСО)
- 9. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао резервацију клијента." (ИА)

Слика 30: ДС Брисање резервације

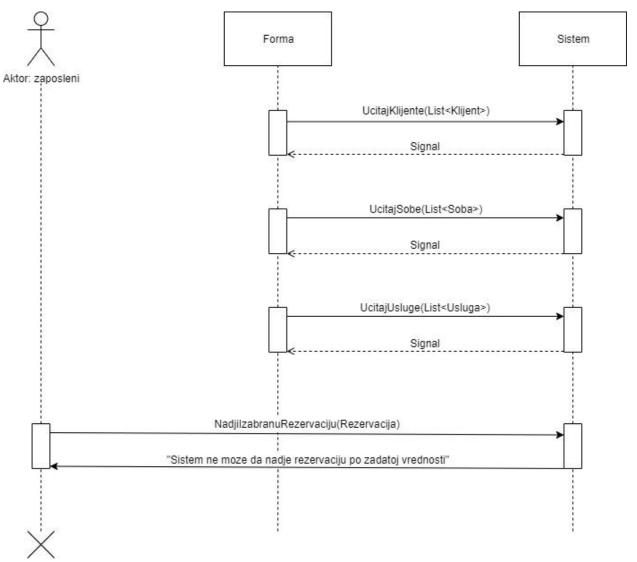
Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да нађе ниједну резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

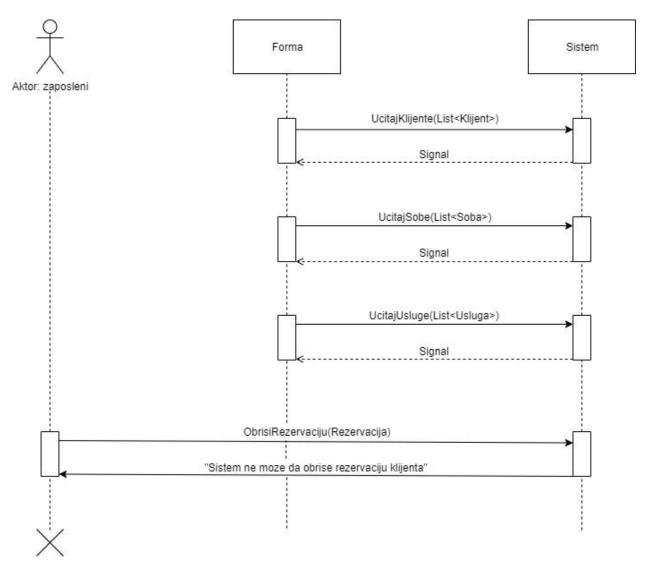
Слика 31: ДС Систем не може да нађе резервације по задатој вредности

7.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 32: ДС Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности

9.1 Уколико систем не може да обрише резервацију он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише резервацију клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 33: ДС Систем не може да обрише резервацију клијента

Са ових дијаграма секвенци уочавамо системске операције које треба пројектовати:

1. ObrisiRezervaciju(Rezervacija)

Као резултат добијено је укупно 18 системских операција које треба пројектовати:

- 1. Signal:ZapamtiKlijenta(Klijent)
- 2. Signal:NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)
- 3. Signal:NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)
- 4. Signal:IzmeniKlijenta(Klijent)
- 5. Signal:UcitajTipoveSobe(List<TipSobe>)
- 6. Signal:ZapamtiSobu(Soba)
- 7. Signal:NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)
- 8. Signal:NadjiIzabranuSobu(Soba)
- 9. Signal:IzmeniSobu(Soba)

- 10. Signal:ObrisiSobu(Soba)
- 11. Signal:UcitajKlijente(List<Klijent>)
- 12. Signal: UcitajSobe(List<Soba>)
- 13. Signal:UcitajUsluge(List<Usluga>)
- 14. Signal:ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)
- 15. Signal:NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)
- 16. Signal:NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)
- 17. Signal:IzmeniRezervaciju(Rezervacija)
- 18. Signal:ObrisiRezervaciju(Rezervacija)

3.2 Понашање софтверског система — Дефинисање уговора о системским операцијама

3.2.1. Уговор УГ1:ZapamtiKlijenta(Klijent)

Операција: ZapamtiKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК1

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Klijent* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о клијенту су запамћени.

3.2.2. Уговор УГ2:NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)

Oперација: NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)

Веза са СК: СК2, СК3

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.3. Уговор УГ3:NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)

Операција: NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК2, СК3

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.4. Уговор УГ4:IzmeniKlijenta(Klijent)

Операција: IzmeniKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК2

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Klijent* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о клијенту су измењени.

3.2.5. Уговор УГ5:UcitajTipoveSobe(List<TipSobe>)

Oперација: UcitajTipoveSoba(List<TipSobe>)

Веза са СК: СК4

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.6. Уговор УГ6:ZapamtiSobu(Soba)

Операција: ZapamtiSobu(Soba)

Веза са СК: СК4

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о соби су запамћени.

3.2.7. Уговор УГ7:NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)

Oперација: NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)

Веза са СК: СК5, СК6, СК7

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.8. Уговор УГ8:NadjiIzabranuSobu(Soba)

Операција: NadjiIzabranuSobu(Soba)

Веза са СК: СК5, СК6, СК7

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.9. Уговор УГ9:IzmeniSobu(Soba)

Операција: IzmeniSobu(Soba)

Веза са СК: СК5

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о соби су измењени.

3.2.10. Yfobop YF10:ObrisiSobu(Soba)

Операција: ObrisiSobu(Soba)

Веза са СК: СК6

Предуслови: Структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити задовољена.

Постуслови: Соба је обрисана.

3.2.11. Уговор УГ11:UcitajKlijente(List<Klijent>)

Операција: UcitajKlijente(List<Klijent>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.12. Уговор УГ12:UcitajSobe(List<Soba>)

Oперација: UcitajSobe(List<Soba>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.13. Уговор УГ13:UcitajUsluge(List<Usluga>)

Oперација: UcitajUsluge(List<Usluga>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.14. Уговор УГ14:ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)

Операција: ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК8

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Резервација* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о резервацији су запамћени.

3.2.15. Уговор УГ15:NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)

Oперација: NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)

Веза са СК: СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.16. Уговор УГ16:NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)

Операција: NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

3.2.17. Уговор УГ17:IzmeniRezervaciju(Rezervacija)

Операција: IzmeniRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК9

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Резервација* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о резервацији су измењени.

3.2.18. Уговор УГ18:ObrisiRezervaciju(Rezervacija)

Операција: ObrisiRezevaciju(Rezervacija)

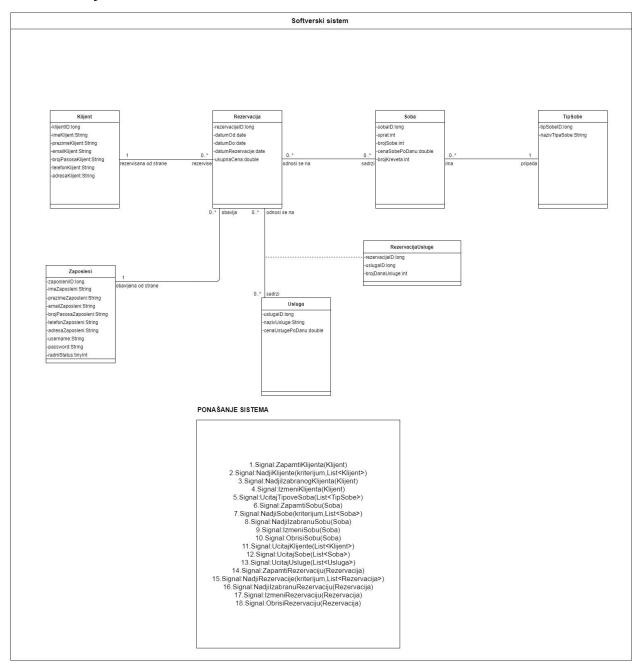
Веза са СК: СК10

Предуслови: Структурна ограничења над објектом *Резервација* морају бити задовољена.

Постуслови: Резервација је обрисана.

3.3 Структура софтверског система – Концептуални(доменски) модел

Помоћу концептуалног модела се описује структура софтверског система. Он садржи концептуалне класе и асоцијације између њих. Називају се још и доменским моделима и моделима објектне анализе.

Слика 34: Софтверски систем

3.4 Структура софтверског система – Релациони модел

На основу концептуалног модела се праве релациони модел, који служи као основа за пројектовање релационе базе података.

Идентификовали смо класе: Klijent, Zaposleni Rezervacija, Soba, TipSobe, Usluga, Rezervacija, RezervacijaSobe и RezervacijaUsluge.

Њих представљамо као табеле у релационом моделу.

Klijent(<u>klijentID</u>, imeKlijent, prezimeKlijent, emailKlijent, brojPasosaKlijent, telefonKlijent, adresaKlijent)

Zaposleni(<u>zaposleniID</u>, imeZaposleni, prezimeZaposleni, emailZaposleni, brojPasosaZaposleni, telefonZaposleni, adresaZaposleni, username, password, radniStatus)

Soba(<u>sobaID</u>, sprat, brojSobe, cenaSobePoDanu, brojKreveta, tipSobe)

TipSobe(<u>tipsobeID</u>, nazivTipaSobe)

Usluga(<u>uslugaID</u>, nazivUsluge, cenaUslugePoDanu)

Rezervacija(<u>rezervacijaID</u>, datumOd, datumDo, datumRezervacije, ukupnaCena, klijentID, zaposleniID)

RezervacijaSobe(rezervacijaID, sobaID)

RezervacijaUsluge(<u>rezervacijaID</u>, <u>uslugaID</u>)

3.4.1 Табеле ограничења

Табела <i>Клијент</i>		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	Међузависност атрибута једне табеле	Међузависност атрибута више табела	
	klijentID	Long	not null			INSERT / UPDATE CASCADES
	imeKlijent	String	not null			
Атрибути	prezimeKlijent	String	not null			Rezervacija
	emailKlijent	String	not null			DELETE RESTRICTED Rezervacija, RezervacijaSobe, RezervacijaUsluge
	brojPasosaKlijent	String	not null			
	telefonKlijent	String	not null			
	adresaKlijent	String	not null			

Слика 35: Табела ограничења класе Klijent

Табела Запослени		Просто вр ограни	54 450 450 4 DE ONE	Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	Међузависност атрибута једне табеле	Међузависност атрибута више табела	
	zaposleniID	Long	not null			
Ĭ.	imeZaposleni	String	not null			INSERT /
×	prezimeZaposleni	String	not null			UPDATE
A	emailZaposleni	String	not null	51		CASCADES Rezervacija
Атрибути	brojPasosaZaposleni	String	not null			DELETE
×	telefonZaposleni	String	not null	50		CASCADES Rezervacija, RezervacijaSobe,
Š	adresaZaposleni	String	not null			RezervacijaUsluge
	username	String	not null			
	password	String	not null			
	radniStatus	TinyInt	not null			

Слика 36: Табела ограничења класе Zaposleni

Табела <i>Соба</i>		Просто вредносно ограничење		Сложено вр огранич		Структурно ограничење
	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	N 5 7 (200)	Међузависност атрибута више табела	INSERT
	sobalD	Long	not null	81		RESTRICTED TipSobe
A=0.45.4=14	sprat	Integer	not null			UPDATE
Атрибути	brojSobe	Integer	not null			CASCADES RezervacijaSobe
3	cenaSobePoDanu	Double	not null			DELETE CASCADES
	brojKreveta	Integer	not null			RezervacijaSobe
	tipSobe	Long	not null			

Слика 37: Табела ограничења класе Soba

Табела ТипСобе		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
Атрибути	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	Међузависност атрибута једне табеле	Међузависност атрибута више табела	INSERT / UPDATE CASCADES Soba DELETE CASCADES
	tipSobeID	Long	not null			Soba, RezervacijaSobe
	nazivTipaSobe	String	not null	22		

Слика 38: Табела ограничења класе TipSobe

Табела <i>Услуга</i>		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
Атрибути	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	Међузависност атрибута једне табеле		INSERT / UPDATE CASCADES RezervacijaUsluge DELETE
*	uslugalD	Long	not null	21		CASCADES RezervacijaUsluge
	nazivUsluge	String	not null	81		
	cenaUslugePoDanu	Double	not null			

Слика 39: Табела ограничења класе Usluga

Табела <i>Резервација</i>		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута	Међузависност атрибута једне табеле		
	rezervacijaID	Long	not null			INSERT RESTRICTED
S	datumOd	Date	not null			Klijent, Zaposleni
Атрибути	datumDo	Date	not null			UPDATE CASCADES
	datumRezervacije	Date	not null			RezervacijaSobe,RezervacijaUsluge DELETE
	ukupnaCena	Double	not null			CASCADES RezervacijaSobe,RezervacijaUslugi
	klijentID	Long	not null			
	zaposlenilD	long	not null			1

Слика 40: Табела ограничења класе Rezervacija

Табела РезервацијаСобе		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
Атрибути	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута		Међузависност атрибута више табела	INSERT RESTRICTED Rezervacija, Soba UPDATE / DELETE /
	rezervacijaID	Long	not null			JEEL IE /
	sobalD	Long	not null	0.00		

Слика 41: Табела ограничења класе RezervacijaSobe

Табела РезервацијаУслуге		Просто вредносно ограничење		Сложено вредносно ограничење		Структурно ограничење
Атрибути	Име	Тип атрибута	Вредност атрибута		Међузависност атрибута више табела	INSERT RESTRICTED Rezervacija, Usluga UPDATE / DELETE /
	rezervacijaID	Long	not null			
	uslugalD	Long	not null			

Слика 42: Табела ограничења класе RezervacijaUsluge

4. Пројектовање корисничког интерфејса

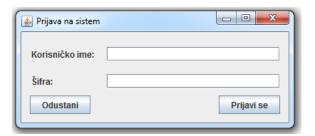
Кориснички интерфејс се састоји од екранских форми и контролера корисничког интерфејса. Екранска форма је оно што корисник види и преко чега користи апликацију. Задужена је да прикаже податке које добија од контролера корисничког интерфејса или да покупи податке са форме и проследи их контролеру који затим те податке шаље серверу на обраду.

Пројектовање корисничког интерфејса је регулисано уз помоћ MVC патерна. Model-View-Controller патерн се базира на томе да Модел и екранска форма међусобно не комуницирају већ сву комуникацију обављају преко Контролера. Свака екранска форма има свој контролер преко кога комуницира са главним контролером. Главни контролер врши сву комуникацију са сервером.

4.1. Пројектовање корисничког интерфејса

Кориснички интефејс представља скуп екранских форми које су повезане са сценаријима случајева коришћења тако што се случајеви коришћења изводе коришћењем екранских форми.

Након покретања програма запосленом се отвара форма за пријављивање на систем:

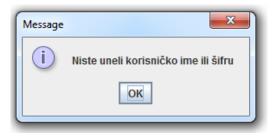
Слика 43: Форма за пријављивање

Уколико сервер није покренут систем не може да се повеже на сервер и приказује се порука:

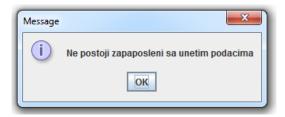
Слика 44: Форма за пријављивање - сервер није покренут

Уколико запослени није унео корисничко име или шифру приказује се порука:

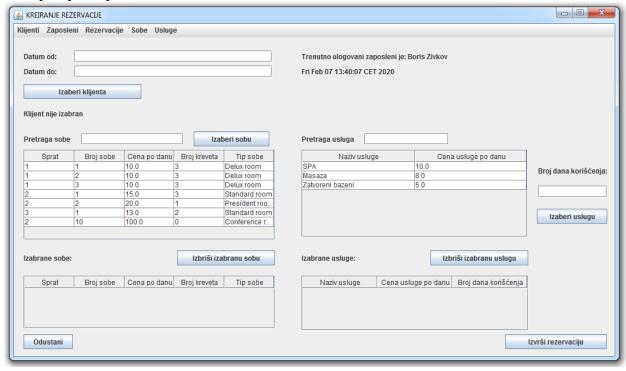
Слика 45: Форма за пријављивање - корисничко име или шифра нису унети

Уколико не постоји запослени са унетим корисничким именом и шифром приказује се порука:

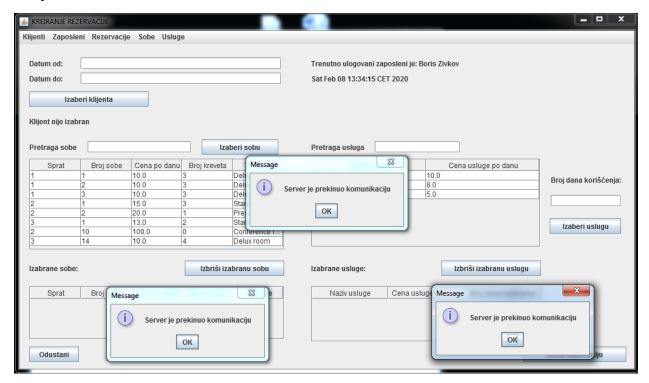
Слика 46: Форма за пријављивање - не постоји запослени са унетим подацима

Уколико су испуњени сви услови, то јест постоји запослени са унетим корисничким именом и шифром и сервер је покренут, запосленом се приказује главна форма за унос нове резервације:

Слика 47: Главна форма

Након успешног пријављивања запосленог уколико у било ком тренутку рада дође до прекида комуникације са сервером запосленом се исписује одговарајућа порука и програм се прекида.

Слика 48: Сервер је прекинуо комуникацију

4.1.1. Пројектовање случајева коришћења

СК1: Случај коришћења – Креирање клијента

Назив СК

Креирање клијента

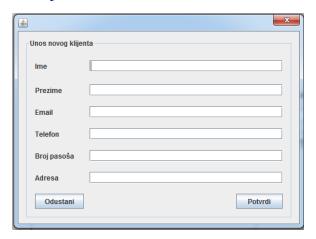
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

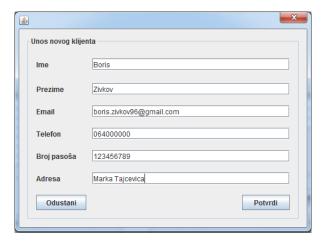
Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом.

Слика 49: Форма за додавање новог клијента

Основни сценарио СК

1. Запослени уноси податке о клијенту. (АПУСО)

Слика 50: Форма за додавање новог клијента – Запослени уноси податке о клијенту

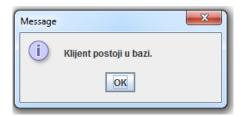
- 2. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о клијенту. (АНСО)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о клијенту. (СО)
- 5. Систем **приказује** запосленом запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента". (ИА)

Слика 51: Форма за додавање новог клијента - Систем је запамтио клијента

Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да запамти податке о клијенту он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 52: Форма за додавање новог клијента - Систем не може да запамти клијента

СК2: Случај коришћења – Промена података клијента

Назив СК

Промена клијента

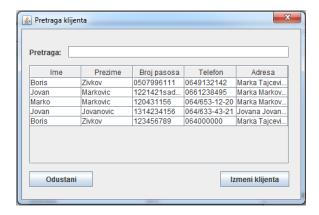
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

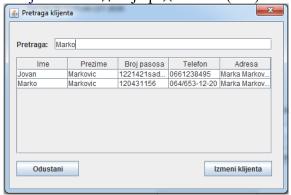
Предуслов: Систем је укључен и запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом. Учитана је листа клијената.

Слика 53: Форма за промену података клијената, претрага

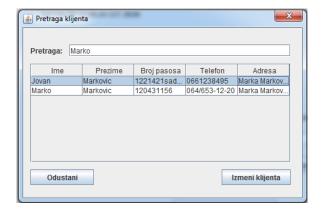
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује клијенте. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи клијенте по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом клијенте и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)

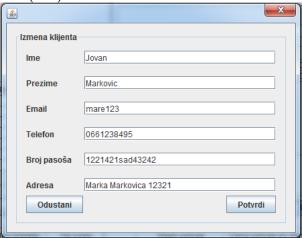
Слика 54: Форма за промену података клијената, претрага - Систем је нашао клијенте по задатој вредности

5. Запослени бира клијента ког жели да измени. (АПУСО)

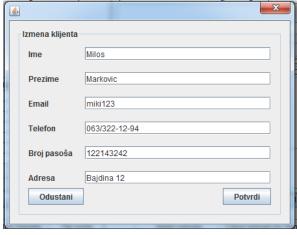
Слика 55: Форма за промену података клијената, претрага – Запослени бира клијента ког жели да измени

- 6. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабраног клијента. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента." (ИА)

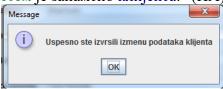
Слика 56: Форма за промену података клијента - Систем је нашао клијента

9. Запослени уноси (мења) податке о клијенту. (АПУСО)

Слика 57: Форма за промену података клијента – Запослени мења податке о клијенту

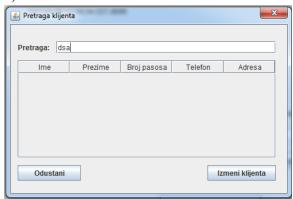
- 10. Запослени **контролише** да ли је коректно унео податке о клијенту. (AHCO)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о клијенту. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о клијенту. (СО)
- 13. Систем **приказује запосленом** запамћеног клијента и поруку: "Систем је запамтио клијента." (ИА)

Слика 58: Форма за измену података клијента - Систем је запамтио клијента

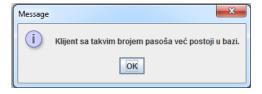
Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 59: Форма за промену података клијената, претрага - Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности

- 8.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да запамти клијента". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 60: Форма за промену података клијента - Систем не може да запамти клијента

СК3: Случај коришћења – Претраживање клијента

Назив СК

Претраживање клијента

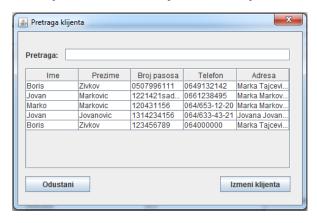
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

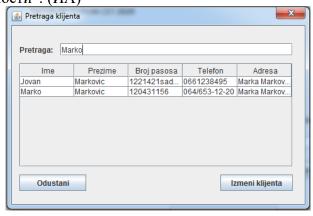
Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са клијентом. Учитана је листа клијената.

Слика 61: Форма за претрагу клијента

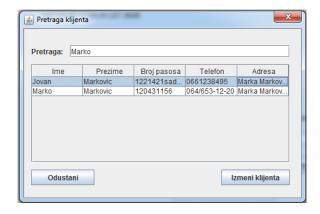
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује клијенте. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе клијенте по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи клијенте по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом податке о клијентима и поруку: "Систем је нашао клијенте по задатој вредности". (ИА)

Слика 62: Форма за претрагу клијента - Систем је нашао клијенте по задатој вредности

5. Запослени бира клијента. (АПУСО)

Слика 63: Форма за претрагу клијента - Запослени бира клијента

- 6. Запослени позива систем да нађе изабраног клијента. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабраног клијента. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом клијента и поруку: "Систем је нашао клијента". (ИА)

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе клијенте он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 64: Форма за претрагу клијента - Систем не може да нађе клијенте по задатој вредности

8.1 Уколико систем не може да нађе клијента он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе клијента по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

СК4: Случај коришћења – Креирање собе

Назив СК

Креирање собе

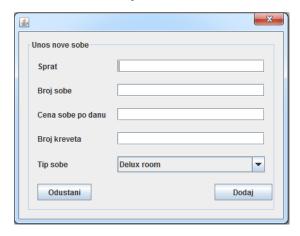
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

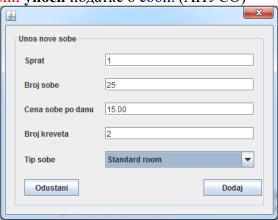
Предуслов: Систем је укључен и **Запослени** је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа типова собе.

Слика 65: Форма за креирање собе

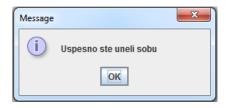
Основни сценарио СК

1. Запослени уноси податке о соби. (АПУСО)

Слика 66: Форма за креирање собе – Запослени уноси податке о соби

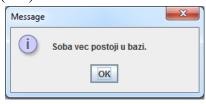
- 2. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о соби. (АНСО)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о соби. (СО)
- 5. Систем приказује запосленом запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу". (ИА)

Слика 67: Форма за креирање собе - Систем је запамтио собу

Алтернативна сценарија

5.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 68: Форма за креирање собе - Систем не може да запамти собу

СК5: Случај коришћења – Промена података собе

Назив СК

Промена собе

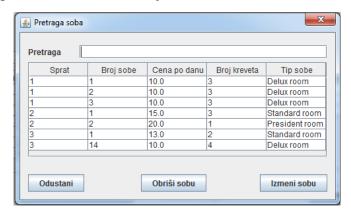
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

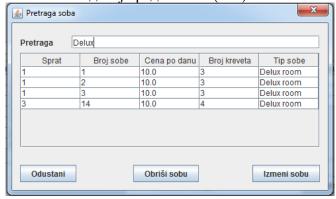
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба и листа типова собе.

Слика 69: Форма за промену података собе, претрага

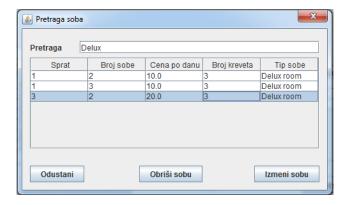
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)

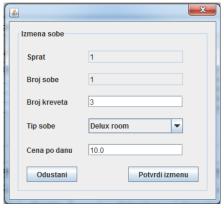
Слика 70: Форма за промену података собе, претрага - Систем је нашао собе по задатој вредности

5. Запослени бира собу коју жели да измени. (АПУСО)

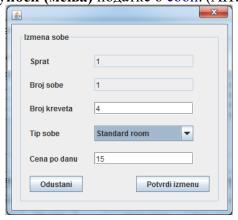
Слика 71: Форма за промену података собе, претрага - Запослени бира собу коју жели да измени

- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)

Слика 72: Форма за промену података собе - Систем је нашао собу

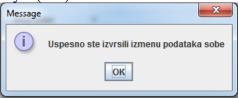
9. Запослени уноси (мења) податке о соби. (АПУСО)

Слика 73: Форма за измену података собе - Запослени мења податке о соби

- 10. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о соби. (АНСО)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о соби. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о соби. (СО)

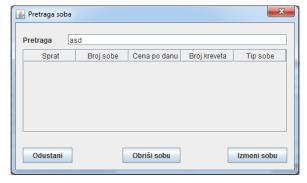
13. Систем приказује запосленом запамћену собу и поруку: "Систем је запамтио собу." (ИА)

Слика 74: Форма за измену података собе - Систем је запамтио собу

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 75: Форма за измену података собе, претрага - Систем не може да нађе собе по задатој вредности

- 8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти податке о соби он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

СК6: Случај коришћења – Брисање собе

Назив СК

Брисање собе

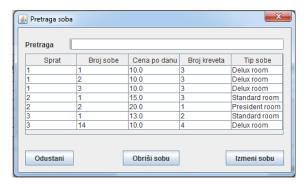
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

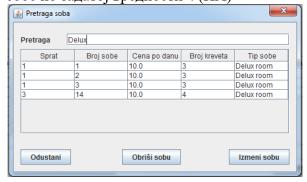
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба.

Слика 76: Форма за брисање собе, претрага

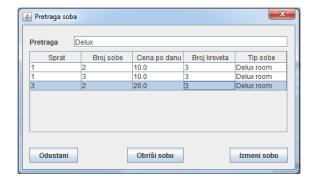
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку: "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)

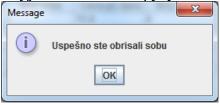
Слика 77: Форма за брисање собе, претрага - Систем је нашао собе по задатој вредности

5. Запослени бира собу који жели да обрише. (АПУСО)

Слика 78: Форма за брисање собе, претрага - Запослени је изабрао собу за брисање

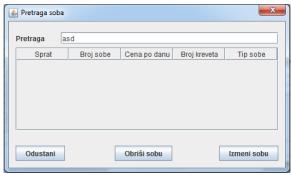
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)
- 9. Запослени позива систем да обрише собу. (АПСО)
- 10. Систем брише собу. (СО)
- 11. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао собу." (ИА)

Слика 79: Форма за брисање собе - Систем је обрисао собу

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

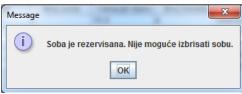

Слика 80: Форма за брисање собе - Систем не може да нађе собе по задатој вредности

8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење

сценарија. (ИА)

11.1 Уколико систем не може да обрише собу он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише собу". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 81: Форма за брисање собе - Систем не може да обрише собу

СК7: Случај коришћења – Претраживање собе

Назив СК

Претраживање собе

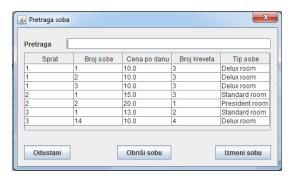
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

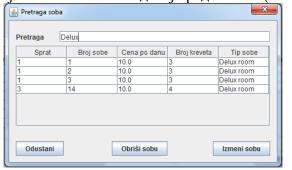
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са собом. Учитана је листа соба.

Слика 82: Форма за претрагу соба

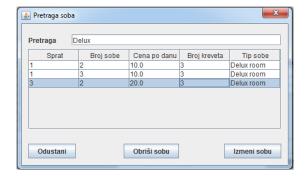
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује собе. (АПУСО)
- 2. Запослени позива систем да нађе собе по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи собе по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом собе и поруку:
  - "Систем је нашао собе по задатој вредности". (ИА)

Слика 83: Форма за претрагу соба - Систем је нашао собе по задатој вредности

5. Запослени бира собу који жели. (АПУСО)

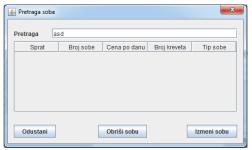

Слика 84: Форма за претрагу соба - Запослени бира собу који жели

- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану собу. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану собу. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом собу и поруку: "Систем је нашао собу". (ИА)

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе собе он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собе по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 85: Форма за претрагу соба - Систем не може да нађе собе по задатој вредности

8.1 Уколико систем не може да нађе собу он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе собу по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

СК8: Случај коришћења – Креирање резервације(сложен случај коришћења)

Назив СК

Креирање резервације

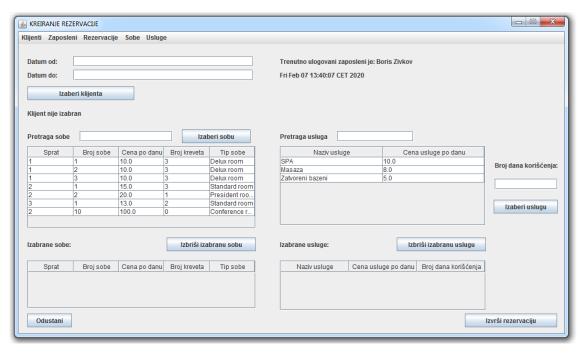
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

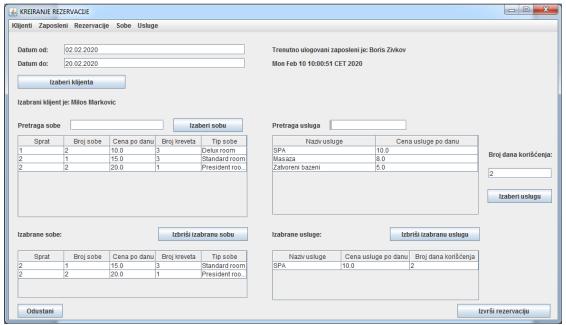
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа клијената,листа соба и листа услуга.

Слика 86: Форма за креирање резервације

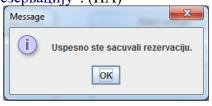
Основни сценарио СК

1. Запослени уноси податке о резервацији. (АПУСО)

Слика 87: Форма за креирање резервације – Запослени уноси податке о резервацији

- 2. Запослени контролише да ли је коректно унео податке у резервацију. (AHCO)
- 3. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 4. Систем памти податке о резервацији. (СО)
- 5. Систем **приказује запосленом** запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију". (ИА)

Слика 88: Форма за креирање резервације - Систем је запамтио резервацију

Алтернативна сценарија

5.2 Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

СК9: Случај коришћења – Промена података резервације (сложен случај коришћења)

Назив СК

Промена резервације

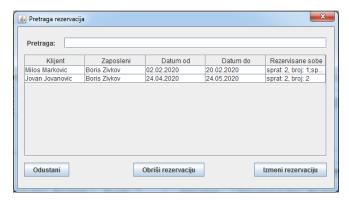
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

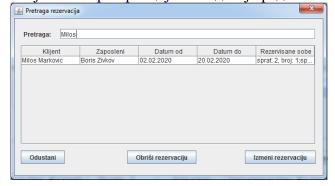
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа услуга, листа соба и листа клијената.

Слика 89: Форма за измену података резервације, претрага

Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси вредност по којој претражује резервације. (АПУСО)
- 2. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатој вредности. (АПСО)
- 3. Систем тражи резервације по задатој вредности. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом резервације и поруку:
  - "Систем је нашао резервације по задатој вредности". (ИА)

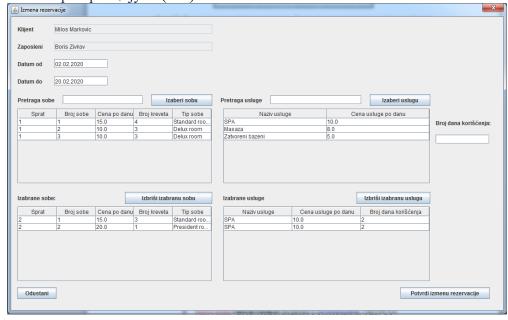
Слика 90: Форма за промену података резервације - Систем је нашао резервације по задатој вредности

5. Запослени бира резервацију коју жели да измени. (АПУСО)

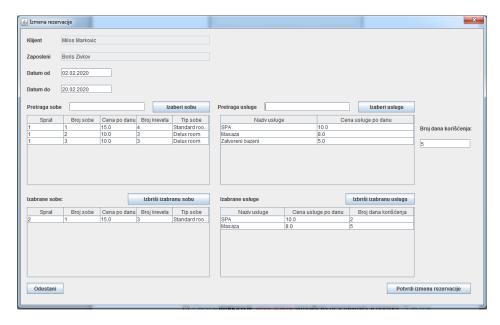
Слика 91: Филтер за промену података резервације - Запослени бира резервацију коју жели да измени

- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану резервацију. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)

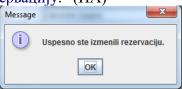
Слика 92: Форма за промену података резервације - Систем је нашао резервацију

9. Запослени уноси (мења) податке о резервацији. (АПУСО)

Слика 93: Форма за промену података резервације – Запослени мења податке о резервацији

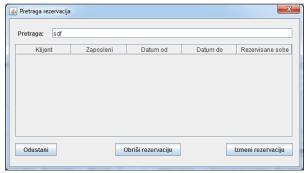
- 10. Запослени контролише да ли је коректно унео податке о резервацији. (AHCO)
- 11. Запослени позива систем да запамти податке о резервацији. (АПСО)
- 12. Систем памти податке о резервацији. (СО)
- 13. Систем **приказује запосленом** запамћену резервацију и поруку: "Систем је запамтио резервацију." (ИА)

Слика 94: Форма за промену података резервације - Систем је запамтио резервацију

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе резервације он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 95: Форма за промену података резервације - Систем не може да нађе резервације по задатој вредности

- 8.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)
- 13.1 Уколико систем не може да запамти податке о резервацији он приказује запосленом поруку "Систем не може да запамти резервацију". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

СК10: Случај коришћења – Брисање резервације

Назив СК

Брисање резервације

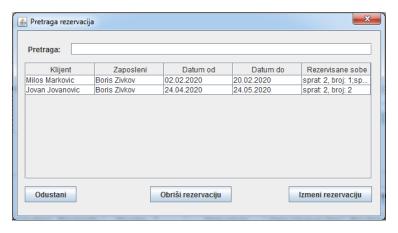
Актори СК

Запослени

Учесници СК

Запослени и систем (програм)

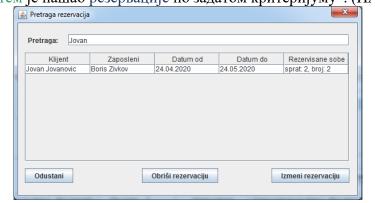
Предуслов: Систем је укључен и Запослени је улогован под својом шифром. Систем приказује форму за рад са резервацијом. Учитана је листа клијената,листа соба и листа услуга.

Слика 96: Форма за брисање резервације, претрага

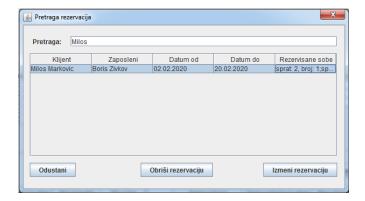
Основни сценарио СК

- 1. Запослени уноси критеријум по којем претражује резервације. (АПУСО)
- 2. Запослени **позива** систем да нађе резервације по задатом критеријуму. (АПСО)
- 3. Систем тражи резервације по задатом критеријуму. (СО)
- 4. Систем приказује запосленом листу резервација и поруку: "Систем је нашао резервације по задатом критеријуму". (ИА)

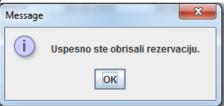
Слика 97: Форма за брисање резервације - Систем је нашао резервације по задатом критеријуму

5. Запослени бира резервацију коју жели да обрише. (АПУСО)

Слика 98: Форма за брисање резервације - Запослени бира резервацију коју жели да обрише

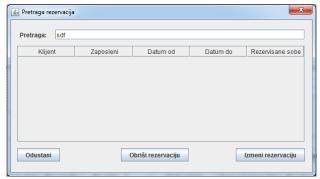
- 6. Запослени позива систем да нађе изабрану резервацију. (АПСО)
- 7. Систем тражи изабрану резервацију. (СО)
- 8. Систем приказује запосленом резервацију и поруку: "Систем је нашао резервацију". (ИА)
- 9. Запослени позива систем да обрише резервацију. (АПСО)
- 10. Систем брише резервацију. (СО)
- 11. Систем приказује запосленом поруку: "Систем је обрисао резервацију клијента." (ИА)

Слика 99: Форма за брисање резервације - Систем је обрисао резервацију

Алтернативна сценарија

4.1 Уколико систем не може да нађе ниједну резервацију он приказује запосленом поруку: "Систем не може да нађе резервације по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 100: Форма за брисање резервације - Систем не може да нађе резервације по задатој вредности

8.1 Уколико систем не може да нађе резервацију он приказује запосленом

поруку: "Систем не може да нађе резервацију по задатој вредности". Прекида се извршење сценарија. (ИА)

11.1 Уколико систем не може да обрише резервацију он приказује запосленом поруку "Систем не може да обрише резервацију клијента".

Прекида се извршење сценарија. (ИА)

Слика 101: Форма за брисање резервације - Систем не може да обрише резервацију

4.1.2. Пројектовање контролера корисничког интерфејса

Клијентски део апликације реализован је преко MVC патерна. Свака форма има свој контролер уз помоћ којег остварује везу са главним контролером. Главни контролер прихвата податке, претвара те податке у објекат који представља улазни аргумент системске операције коју ће позвати и затим шаље захтев за извршавање системске операције серверу. Када сервер обради тај захтев и пошаље назад резултат системске операције, главни контролер је тај који прихвата објекат који представља излаз софтверског система настао као резултаз извршења те системске операције. Он тај резултат прослеђује контролерима форми које га претварају у податке графичких елемената.

4.2. Пројектовање апликационе логике

Апликационом логиком описујемо структуру и понашање система.

Сервер апликације се састоји из контролера апликационе логике, пословне логике и брокера базе података.

Контролер апликационе логике служи за комуникацију са клијентским делом апликације. Он прихвата клијентске захтеве и прослеђује их до пословне логике која је одговорна за извршавање системске операције.

Пословну логику описују доменске класе и системске операције.

Брокер базе података се користи за комуникацију између базе података и пословне логике.

4.2.1. Контролер апликационе логике

Софтверски систем је реализован као клијент-сервер апликација. На серверској страни се налази нит **NitServer** која садржи објекат класе **ServerSocket**. Нит константно позива методу **accept** која чека да се покрене клијентска апликација која ће покушати да се повеже на сервер. Оног тренутка када се клијентска апликација повеже на сервер ова метода креира објекат класе **Socket** који представља канал комуникације између једног клијента и сервера. Да би објекти моглу да се шаљу преко сокета битно је да имплементирају интерфејс **Serializable**. Када се креира сокет креира се и нит **NitKlijent** која ће прихватити захтеве клијента и обрађивати их помоћу системских операција. Након извршења системске операције резултат се враћа до пословне логике која заправо представља нашу клијентску нит и тај резултат се кроз сокет шаље назад.

4.2.2. Пословна логика

4.2.2.1. Пројектовање понашања

Пословну логику описују доменске класе и системске операције. За сваки уговор се прави системска операција. Уз помоћ класе **AbstractSO** правимо системске операције за сваки уговор које наслеђују ову апстрактну класу. **AbstractSO** представља апстрактну класу која представља шаблон којим се извршавају системске операције. Она садржи методу **templateExecute** и као параметар прима објекат класе **AbstractDomainObject** и затим позива своје методе које су апстрактне и коју свака системска операција имплементира. Те методе су **validate** и **execute**. Након тога се позива метода **commitTransaction** која узима

објекат Connection класе DBBroker која је реализована преко Singlton патерна, и позива њену методу commit.

1. Уговор УГ1:ZapamtiKlijenta(Klijent)

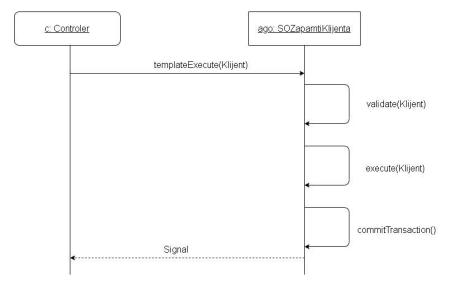
Операција: ZapamtiKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК1

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Klijent* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о клијенту су запамћени.

Слика 102: Дијаграм секвенци за уговор 1

2. Уговор УГ2:NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)

Oперација: NadjiKlijente(kriterijum,List<Klijent>)

Веза са СК: СК2, СК3

Предуслови: /

Постуслови: /

3. Уговор УГ3:NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)

Операција: NadjiIzabranogKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК2, СК3

Предуслови: /

Постуслови: /

4. Уговор УГ4:IzmeniKlijenta(Klijent)

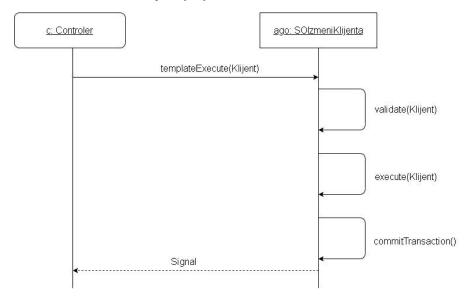
Операција: IzmeniKlijenta(Klijent)

Веза са СК: СК2

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Klijent* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о клијенту су измењени.

Слика 103: Дијаграм секвенци за уговор 4

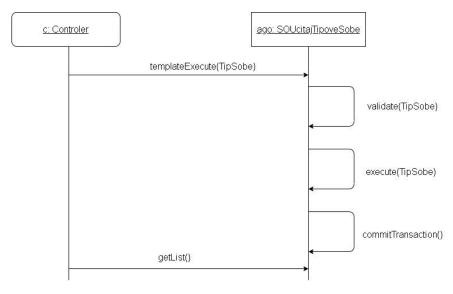
5. Υγοβορ ΥΓ5:UcitajTipoveSobe(List<TipSobe>)

Oперација: UcitajTipoveSoba(List<TipSobe>)

Веза са СК: СК4

Предуслови: /

Постуслови: /

Слика 104: Дијаграм секвенци за уговор 5

6. Уговор УГ6:ZapamtiSobu(Soba)

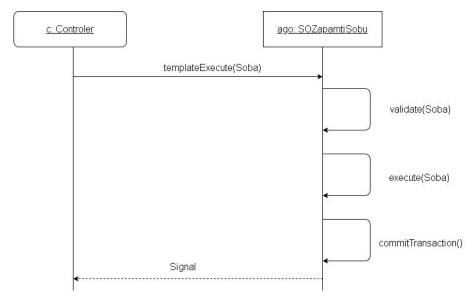
Операција: ZapamtiSobu(Soba)

Веза са СК: СК4

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о соби су запамћени.

Слика 105: Дијаграм секвенци за уговор 6

7. Уговор УГ7:NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)

Oперација: NadjiSobe(kriterijum,List<Soba>)

Веза са СК: СК5, СК6, СК7

Предуслови: /

Постуслови: /

8. Уговор УГ8:NadjiIzabranuSobu(Soba)

Операција: NadjiIzabranuSobu(Soba)

Веза са СК: СК5, СК6, СК7

Предуслови: /

Постуслови: /

9. Уговор УГ9:IzmeniSobu(Soba)

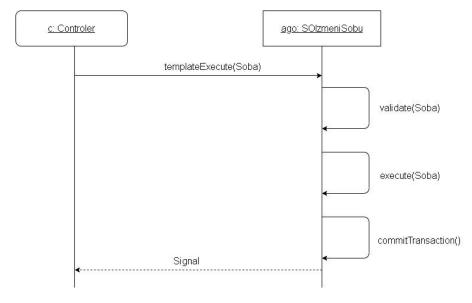
Операција: IzmeniSobu(Soba)

Веза са СК: СК5

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о соби су измењени.

Слика 106: Дијаграм секвенци за уговор 9

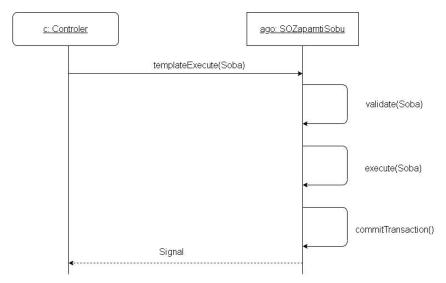
10. Уговор УГ10:ObrisiSobu(Soba)

Операција: ObrisiSobu(Soba)

Веза са СК: СК6

Предуслови: Структурна ограничења над објектом *Соба* морају бити задовољена.

Постуслови: Соба је обрисана.

Слика 107: Дијаграм секбенци за уговор 10

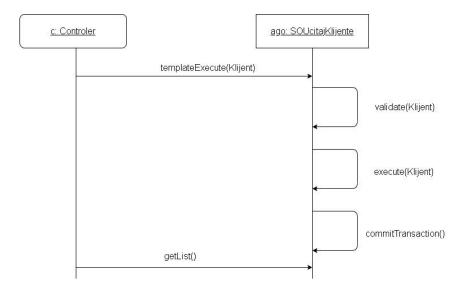
11. Уговор УΓ11:UcitajKlijente(List<Klijent>)

Oперација: UcitajKlijente(List<Klijent>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

Слика 108: Дијаграм секвенци за уговор 11

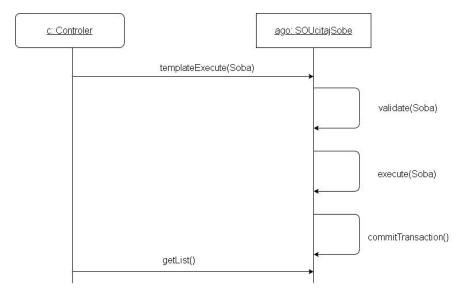
12. Уговор УГ12:UcitajSobe(List<Soba>)

Операција: UcitajSobe(List<Soba>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

Слика 109: Дијаграм секвенци за уговор 12

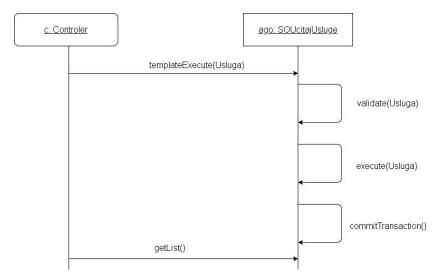
13. Уговор УГ13:UcitajUsluge(List<Usluga>)

Oперација: UcitajUsluge(List<Usluga>)

Веза са СК: СК8, СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

Слика 110: Дијаграм секвенци за уговор 13

14. Уговор УГ14:ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)

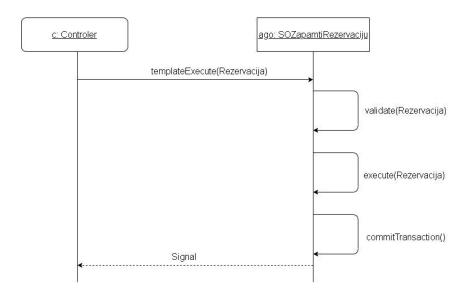
Операција: ZapamtiRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК8

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом Резервација морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о резервацији су запамћени.

Слика 111: Дијаграм секвенци за уговор 14

15. Уговор УГ15:NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)

Операција: NadjiRezervacije(kriterijum,List<Rezervacija>)

Веза са СК: СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

16. Уговор УГ16:NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)

Операција: NadjiIzabranuRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК9, СК10

Предуслови: /

Постуслови: /

17. Уговор УГ17:IzmeniRezervaciju(Rezervacija)

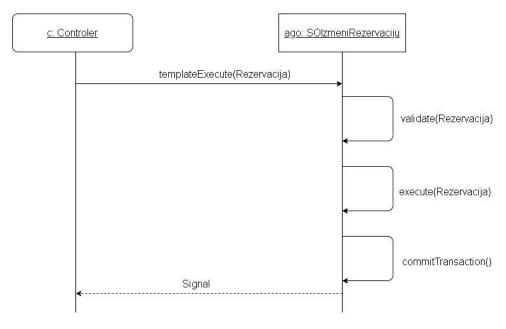
Операција: IzmeniRezervaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК9

Предуслови: Вредносна и структурна ограничења над објектом *Резервација* морају бити

задовољена.

Постуслови: Унети подаци о резервацији су измењени.

Слика 112: Дијаграм секвенци за уговор 17

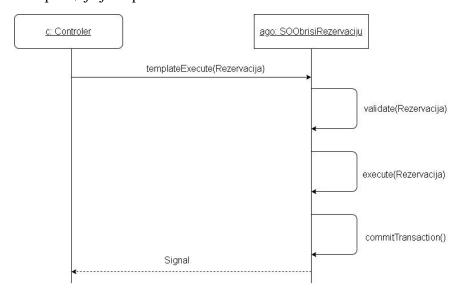
18. Уговор УГ18:ObrisiRezervaciju(Rezervacija)

Операција: ObrisiRezevaciju(Rezervacija)

Веза са СК: СК10

Предуслови: Структурна ограничења над објектом Резервација морају бити задовољена.

Постуслови: Резервација је обрисана.

Слика 113: Дијаграм секвенци за уговор 18

4.2.2.2. Пројектовање структуре софтверског система

Структуру софтверског система представљају класе које смо креирали на основу концептуалног модела:

- Zaposleni
- Klijent
- Rezervacija
- Soba
- Usluga
- RezervacijaUsluge
- TipSobe
- RezervacijaSobe

Поред ових, креирали смо и класе:

- AbstractDomainObject апстрактна класа коју све доменске класе наслеђују и која у себи садржи апстрактне методе које свака класа имплементира и које служе да врате упите који користе за приступ бази.
- Operation интерфејс који садржи бројеве који представљају системске операције које клијент жели да изврши.
- Request објекат који се шаље од клијента ка серверу. Садржи један атрибут типа **Object** који представља податке који се шаљу серверу и атрибут типа **int** који представља операцију која се извршава.
- Response објекат који се шаље од сервера ка клијенту. Садржи један објекат који представља резултат системске операције, **ResponseStatus** енумератор који обавештава кијента д али је операција успешно извршена и **Exception** који служи да уколико дође до грешке избаци изузетак који се десио.
- Response status енумератор о успешности извршене системске операције.

```
public abstract class AbstractDomainObject {
    public abstract String getAllQuery();
    public abstract PreparedStatement getQueryForInsert(Connection conn)throws SQLException;
    public abstract PreparedStatement getQueryForEdit(Connection conn)throws SQLException;
    public abstract PreparedStatement getQueryForDelete(Connection conn)throws
SQLException;
    public abstract List<AbstractDomainObject> getList(ResultSet rs)throws SQLException;
    public abstract void setId(ResultSet rs)throws SQLException;
}
```

```
public class Klijent extends AbstractDomainObject implements Serializable{
```

```
private long klijentId;
  private String imeKlijent;
  private String prezimeKlijent;
  private String emailKlijent;
  private String telefonKlijent;
  private String brojPasosaKlijent;
  private String adresaKlijent;
}
public class Rezervacija extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private long rezervacijaId;
  private Date datumOd;
  private Date datumDo;
  private Date datumRezervacije;
  private double ukupnaCena;
  private Klijent klijent;
  private Zaposleni zaposleni;
  private List<RezervacijaUsluge> usluge;
  private List<Soba> sobe;
}
public class RezervacijaSobe extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private Rezervacija rezervacija;
  private Soba soba;
}
```

```
public class RezervacijaUsluge extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private Rezervacija rezervacija;
  private Usluga usluga;
  private int brojDanaUsluge;
}
public class Soba extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private long sobald;
  private int sprat;
  private int brojSobe;
  private double cenaSobePoDanu;
  private int brojKreveta;
  private TipSobe tipSobe;
}
public class TipSobe extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private long tipSobaId;
  private String nazivTipaSobe;
}
public class Usluga extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private long uslugaId;
  private String nazivUsluge;
  private double cenaUslugePoDanu;
}
public class Zaposleni extends AbstractDomainObject implements Serializable{
  private long zaposleniId;
```

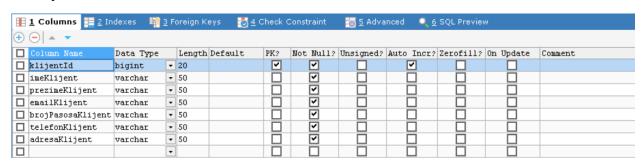
```
private String imeZaposleni;
  private String prezimeZaposleni;
  private String emailZaposleni;
  private String brojPasosaZaposleni;
  private String telefonZaposleni;
  private String adresaZaposleni;
  private String username;
  private String password;
  private boolean radniStatus;
}
public class Request implements Serializable{
  private int operation;
  private Object data;
}
public class Response implements Serializable{
  private Object data;
  private ResponseStatus responseStatus;
  private Exception exception;
}
public interface Operation {
  public static final int OPERATION_LOGIN=1;
  public static final int OPERATION_GET_ALL_KLIJENTI=2;
  public static final int OPERATION_GET_ALL_ZAPOSLENI=3;
  public static final int OPERATION_GET_ALL_SOBE=4;
```

```
public static final int OPERATION_GET_ALL_USLUGE=5;
public static final int OPERATION_GET_ALL_TIPSOBE=6;
public static final int OPERATION_GET_ALL_REZERVACIJE=7;
public static final int OPERATION INSERT KLIJENT=8;
public static final int OPERATION_UPDATE_KLIJENT=9;
public static final int OPERATION_DELETE_KLIJENT=10;
public static final int OPERATION_INSERT_TIPSOBE=11;
public static final int OPERATION_DELETE_TIPSOBE=12;
public static final int OPERATION_UPDATE_TIPSOBE=13;
public static final int OPERATION_INSERT_SOBA=14;
public static final int OPERATION_UPDATE_SOBA=15;
public static final int OPERATION_DELETE_SOBA=16;
public static final int OPERATION_INSERT_ZAPOSLENI=17;
public static final int OPERATION_UPDATE_ZAPOSLENI=18;
public static final int OPERATION_DELETE_ZAPOSLENI=19;
public static final int OPERATION_INSERT_USLUGA=20;
public static final int OPERATION_UPDATE_USLUGA=21;
public static final int OPERATION_DELETE_USLUGA=22;
public static final int OPERATION_INSERT_REZERVACIJA=23;
public static final int OPERATION_UPDATE_REZERVACIJA=24;
public static final int OPERATION_DELETE_REZERVACIJA=25;
}
```

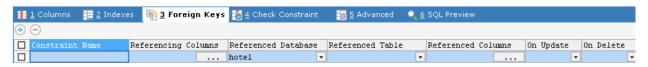
```
public enum ResponseStatus {
    Success,Error
}
```

4.2.3. Пројектовање складишта података

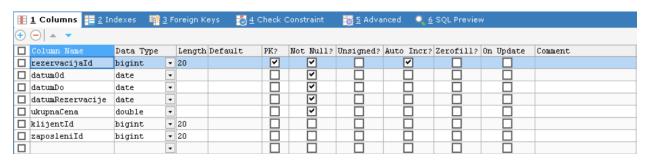
Табеле базе података правимо на основу релационог модела. Табеле и њихова ограничења дата су на следећим сликама:

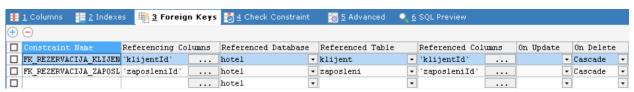
Слика 114: Табела базе Клијент

Слика 115: Ограничења табеле Клијент

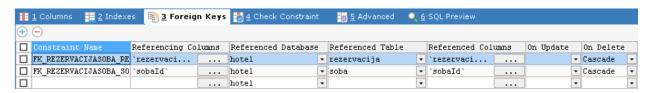
Слика 116: Табела базе Резервација

Слика 117: Ограничења табеле Резервација

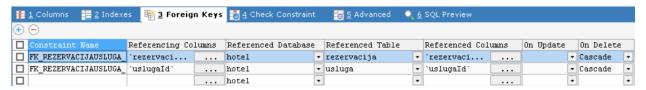
Слика 118: Табела базе РезервацијаСобе

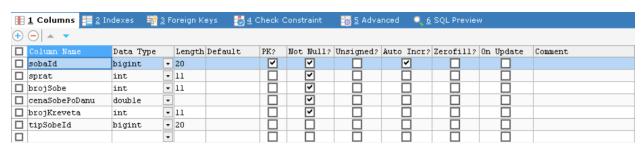
Слика 119: Ограничења табеле РезервацијаСобе

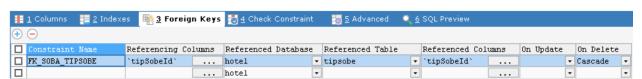
Слика 120: Табела базе Резервација Услуга

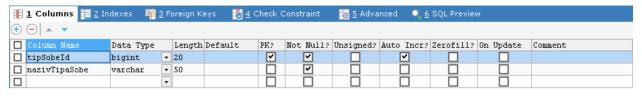
Слика 121: Ограничења табеле Резервација Услуга

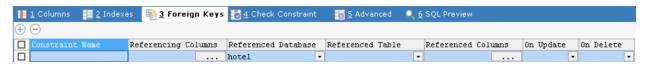
Слика 122: Табела базе Соба

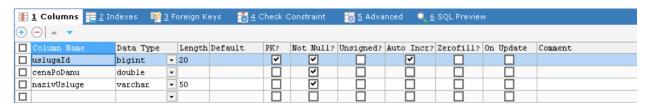
Слика 123: Ограничења табеле Соба

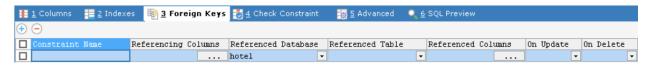
Слика 124: Табела базе ТипСобе

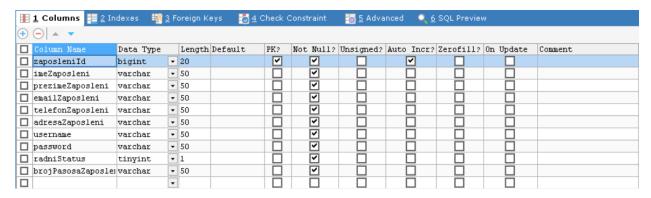
Слика 125: Ограничења табеле ТипСобе

Слика 126: Табела базе Услуга

Слика 127: Ограничење табеле Услуга

Слика 128: Табела базе Запослени

Слика 129: Ограничења табеле Запослени

За комуникацију са базом правимо апстрактну класу **AbstractSO** која има методе за валидацију и извршавање трансакције, као и методе за потврђивање и поништаање трансакције. Класу **DBBroker** имплементирали смо преко **Singlton** патерна и преко ње добијамо **Connection** који служи за извршавање операција над базом података.

```
public class DBBroker {
  private Connection konekcija;
  private static DBBroker instance;
  private DBBroker() {
     try {
       konekcija = Driver Manager.get Connection ("jdbc:mysql://localhost:3306/hotel", "root", ""); \\
       konekcija.setAutoCommit(false);
     } catch (SQLException ex) {
       Logger.getLogger(DBBroker.class.getName()).log(Level.SEVERE, null, ex);
       ex.printStackTrace();
  }
  public static DBBroker getInstance() {
    if(instance==null)
       instance=new DBBroker();
    return instance;
  }
  public Connection getKonekcija() {
     return konekcija;
  }
}
public abstract class AbstractSO {
  protected DBBroker db;
```

```
public AbstractSO() {
  db = DBBroker.getInstance();
}
public final void templateExecute(AbstractDomainObject entity) throws Exception {
  try {
     validate(entity);
    execute(entity);
    commitTransaction();
  } catch (Exception ex) {
     rollbackTransaction();
     throw ex;
}
protected abstract void validate(AbstractDomainObject entity) throws Exception;
protected abstract void execute(AbstractDomainObject entity) throws Exception;
private void commitTransaction() throws Exception {
  db.getKonekcija().commit();
}
private void rollbackTransaction() throws Exception {
  db.getKonekcija().rollback();
}
```

}

Свака системска операција наслеђује класу **AbstractSO** и имплементира њене апстрактне операције за валидацију и извршавање трансакције над базом података.

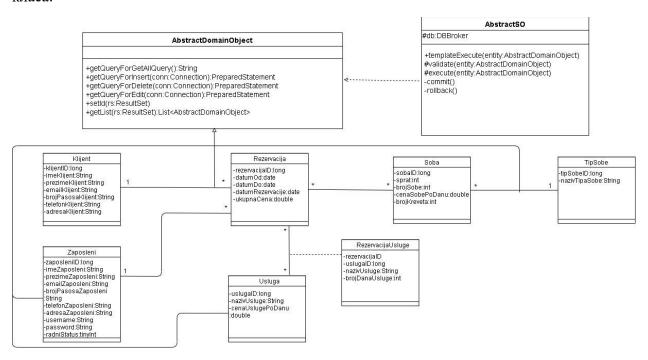
Као пример системске операције приказујемо системску операцију SODodajRezervaciju:

```
public class SODodajRezervaciju extends AbstractSO{
```

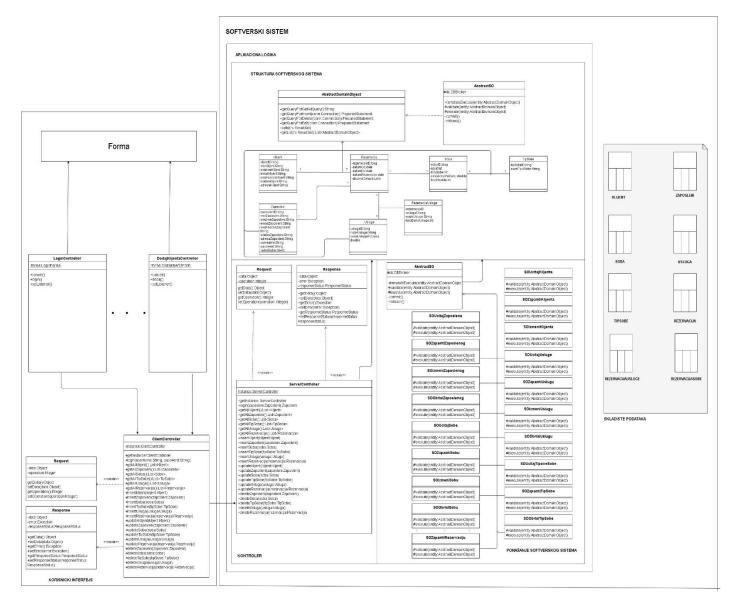
```
@Override
protected void validate(AbstractDomainObject entity) throws Exception {
  if(!(entity instanceof Rezervacija))
     throw new Exception("Entity nije tipa Rezervacija");
}
@Override
protected void execute(AbstractDomainObject entity) throws Exception {
  PreparedStatement ps=entity.getQueryForInsert(db.getKonekcija());
  ps.execute();
  ResultSet rs=ps.getGeneratedKeys();
  entity.setId(rs);
  Rezervacija r = (Rezervacija) entity;
  for (Soba s : r.getSobe()) {
    RezervacijaSobe rezs = new RezervacijaSobe(r, s);
    PreparedStatement ps1=rezs.getQueryForInsert(db.getKonekcija());
    ps1.execute();
  }
  for (RezervacijaUsluge u: r.getUsluge()) {
    RezervacijaUsluge rezu =
    new RezervacijaUsluge(r, u.getUsluga(), u.getBrojDanaUsluge());
    PreparedStatement ps2=rezu.getQueryForInsert(db.getKonekcija());
```

```
ps2.execute();
}
}
```

Као резултат пројектовања ових класа и доменских објеката добијамо следећи дијаграм класа:

Слика 130: Дијаграм класа добијеннакон пројектовања доменских класа и AbstractSO класе

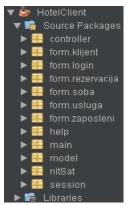

Слика 131: Софтверски систем

5. Имплементација

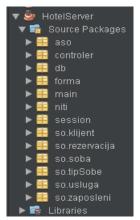
Приликом имплементације апликације коришћен је Java програмски језик и NetBeans радно окружење. Апликација се састоји из три пројекта:

• HotelClient

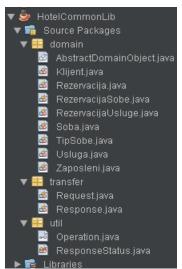
Слика 132: Организација пакета у клијентском делу апликације

HotelServer

Слика 133: Организација пакета у серверском делу апликације

HotelCommonLib

Слика 134: Помоћне и доменске класе у заједничкој библиотеџи

Литература